

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—. — Poštno-čerkovni račun 10.603.

Cena inseratom: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Jugoslovanska svetnica.

Jugoslovani pripadamo narodom, ki so po številu bolj mali. Zato tudi ni čudno, da je število naših svetnikov primeroma majhno. Nismo pa — hvala Bogu — brez njih, ki so izbrani in izvoljeni iz naroda. Zadnji čas se je število tistih, ki jih je Bog izmed ljudstva izvolil in odbral in ki jih je katoliška Cerkev kot svetnike, odnosno kot blažene priznala, pomnožilo. Sveti Oče Pij XI. je namreč 21. decembra 1927 proglasil za blaženo Ozano Kotersko ter dovolil njeno javno in cerkveno češčenje. Pretekli teden so bile v to svrhu velike cerkvene svečanosti v mestu Kotoru, lepem obmorskem mestu naše južne Dalmacije. Od 27. junija je bila devetdnevna na čast blaženi Ozani v cerkvi sv. Marije, kjer počiva njeno telo. Posebno slovesno je bilo trodnevno slavje 4., 5. in 6. julija v stolni cerkvi v Kotoru, kamor je bila rakev s telesom Blažene iz cerkve sv. Marije prenešena in tri dni izpostavljena. Cerkvenih svečanosti so se udeležili hrvatski škofje z zagrebškim nadškofom dr. Bauerjem na čelu in zastopnik sv. Očeta nuncij Pellegrieti iz Beograda. Tudi vlada je bila na teh slavnostih zastopana. Da bi slovenski rojaki nekoliko podrobneje spoznali življenje in delovanje te jugoslovanske svetnice, temu namenu naj služijo naslednje vrste.

Svetnica iz Črne Gore.

Blažena Ozana je bila rojena 1. 1493 v vasi Rezeli v Črni Gori, in sicer iz rodu (bratstva) Vujovićev. Krščena je bila na ime Kata. Bila je pravoslavne vere. Njen življenjepisec Bazilij Gradič pravi o njej, da je bila vlahinja, kar pomenja pripadnico pravoslavne vere. V svojih mladih letih je pasla ovce na obronkih silnega Lovčena, črnogorske gore, ki se dviga za Kotorom. Hodila je za svojo čredo ter prepevala resnobne črnogorske pesmice. Bila pa je jako resnobna pastirica — ta mala Katica. Ni ji bilo do zabav, s katerimi se kratkočasijo pastirčki ali pastirice. Najraje je bila sama s svojimi ovčkamaj in s svojim — Zveličarjem. Kaj rada je mislila na božje Dete in nič bolj ni želela, kakor da bi ga enkrat videla. Kakor pripoveduje povest njenega življenja, je Bog to njeno željo tudi izpolnil.

Ko je črnogorska pastirica Katica dorasla, se je s svojo materjo napotila v mesto Kotor. Tukaj je hotela ostati ter je tudi ostala. Kot služkinja je prišla v bogato hišo plemiča trgovca Aleksandra Bučiča. Kakor domača se je čutila v tej krščanski hiši. Gospa je bila pobožna žena, ki je za Katico skrbela kakor mati. Učila jo je delati, pa tudi moliti. Naučila se je prestiti in vezeti, pa tudi Boga častiti in čednostno živeti. Gospa je tudi skrbela za njeno izobrazbo ter ji oskrbela pouk, kakršnega v rojstni hiši nikdar ne bi bila deležna. Dobro poučena v naukih svete vere, je pristopila katoliški Cerkvi ter prejela prvo sveto obhajilo.

Od tega presrečnega dne je Katici cerkev postala druga domača hiša. Tukaj najraje prebiva v molitvi in tihem, notranjem razgovoru z Bogom. Dobro vedoč, da je vera brez dobrih del mrtva, obiskuje bolnike in siromake ter jim deli darove, kolikor more. Od ust si je odrgala, da je delila hrano z ubožci in bolniki. Bila je stara 20 let, ko jo pridiga na veliki petek tako presune, da ne more svojih misli več odvrniti od premišljevanja Gospodovega trpljenja. Umakne se v skromno celico pri stari cerkvi sv. Jerneja, da se poglobi v češčenje križa in Križanega. Ko njena mati dozna za to, pride v Kotor ter ji prigovarja, naj se vrne v rojstno vas ter se omoži, kakor je navada ter so storile vse njene sovrstnice. »Mati, pozdravi mi rodne kraje,« zašepeče Katica pri pristrčnem slovesu materi ter ostane v celici. V 23 letu življenja se poslovi od sveta ter vstopi v samostan sester dominikank, kjer dobi redovno ime Ozana (Hozana).

Petdeset let je živela v samostanu strogo spokorno življenje ter je umrla 27. aprila 1565. Leto dni po njeni smrti je zgoraj imenovani Bazilij Gradič, učen duhovnik iz reda sv. Benedikta, hrvatski in latinski pisatelj, ki je umrl kot škof leta 1585, prav mično in pristrčno opisal v hrvatskem jeziku njeno življenje. Hči junaškega naroda črnogorskega je bila nedosežna junačinja pokore. Mesa ni nikdar jedla, v adventu in postu je živela samo ob kruhu in vodi. Prepasana je bila okoli telesa z železnim spakornim pasom. Premišljuječ Gospodovo trpljenje, se

je do krvi bičala. Počivala je na petih stopnicah v spomin peterih ran Kristusovih ter imela pod glavo lesen zglavnik. Vsako noč je malo pred polnočjo vstala h goreči molitvi. S svojo junaško pokoro in deviško čistostjo je družila veliko ponižnost, s katero je sebe smatrala kot veliko grešnico, bežeč od tistih, ki so jo proslavljali kot sveto in blaženo.

Nesirohnjeno telo.

Četrty dan po svoji smrti je bila Ozana pokopana v skupni grobnici sester v cerkvi sv. Pavla. Nekaj mesecev nato je umrla druga redovnica, ki naj bi bila tudi položena v to grobnico. Ko so odprli grob, so videli, da je bilo Ozanino telo nedotaknjeno ter ščilo prijeten vonj. Dvignili so jo iz graba, položili v novo leseno rakev, katero so postavili na desni strani oltarja. Leta 1589 so jo položili v veliko lepšo rakev, ki so jo namestili v stranski kapelici cerkve sv. Pavla. Redovnice so skrbela za to, da je pred njenim grobom noč in dan gorela luč. Ljudje iz mesta in okolice so prihajali, da počastijo svojo sveto rojakinjo ter se priporočijo njeni priprošnji. Leta 1619 je bil v Kotoru potres, vsled česar so redovnice bežale v Dubrovnik ter vzele s seboj rakev s telesom Ozaninim. Ko so se vrstile v Kotor, so Ozanino telo zopet vzele s seboj. Leta 1676 je bila Ozanina rakev slovesno prenešena pod novi mramornati oltar cerkve sv. Pavla. Ko je francoski general Marmont ukinił skoro vse samostane, je ta usoda tudi zadela kotorske dominikanke. Radi tega so bili po posredovanju kotorskega škofa ostanki Blažene leta 1807 prenešeni v cerkev sv. Marije. Ker je bil kraj, kamor je bila rakev postavljena precej vlažen, je obleka spletnila in razpadla, Ozanino telo pa je ostalo nedotaknjeno. Spremenili so obleko ter telo položili v novo rakev, katero so leta 1815 postavili na ploščo pobožnega oltarja.

Dne 24. junija 1930 je bil v tej cerkvi izvršen ganljiv obred. Telo Blažene je bilo preloženo v novo krasno rakev iz posrebrene medi. Pri tej priliki je bila navzoča posebna komisija s škofom na čelu. V tej komisiji so bili poleg kanonikov in drugih duhovnikov tudi župan mesta Kotora, admiral mornarice v Boki Koterski, člani odbora za proslavo Blažene in trije zdravniki. Ti zdravniki so ugotovili, ko se je stara rakev odprla, da je celo

telo blažene Ozane popolnoma nedotaknjeno. Roke so tako dobro ohranjene, da izgledajo, kakor da bi bile modelirane iz rumenega voska. Kostni so še prevlečene s kožo, pod katero je še dovolj mišičjega tkiva. Del čela, nos, lice in podbradek so pokriti s kožo. V ustni duplini se je jasno videl osušeni jezik. Ko je bil prenos izvršen in nova rakev zaprta in zapečatenjena, so vsi člani komisije podpisali zapisnik. Ko se je vse to vršilo, je veliko število ljudi iz mesta bilo v cerkvi navzočih. Še več pa jih je zunaj čakalo. Med njimi je bila tudi neka mlada žena iz Črne Gore z detetom, ki je iskreno prosila: »Pustite me k Svetnici, da mi dete blagosloví!«

Pomen blažene Ozane.

Slavni francoski škof in pisatelj Bossuet je rekel: »Narodi tako dolgo trajajo, kakor dolgo so izvoljeni, ki so vredni, da se izberejo iz množice.« — Zakaj je bila Ozana izbrana iz množice jugoslovanskega naroda? V času, ko je Ozana bila rojena, je bilo med razumnostjo po Evropi, zlasti po mestih razširjeno pogansko mišljenje. Izobraženci so kaj radi čitali spise starih poganskih grških in rimskih pisateljev. Niso jih čitali samo radi lepe oblike, marveč tudi radi vsebine. To, kar so stari poganski pesniki in pisatelji opevali, jim je šlo do srca. Privzeli so si poganski način življenja, kakor da bi ne bili kristjani. Nečistost in sebičnost sta bili v Evropi razširjeni kakor kuga. Tako so bila pripravljena tla, v katera je na Nemškem začel Martin Luther sejati svojo krivo vero. Učil je, da vera sama zveličuje,

da dobra dela niso potrebna, da človek ni zmožen dobrih del, marveč da je vse, kar on stori, samo greh. V tistem času, ko je Luther širil ta nauk, je mlada Jugoslovanka, nekdanja pastirica s črnogorskega Lovčena, kot dominikanka v samostanu v Kotoru s svojim strogim spokornim življenjem dokazala, da je človek s pomočjo božje milosti sposoben za dobra dela. Ko je protestantizem na Nemškem oznanjal svobodo greha in nezmožnost človekovo za dobra dela, je mlada Jugoslovanka v Kotoru do krvi bičala svoje telo ter se s kamnom udarjala v prsi, da se je mogla potopiti v globine Kristusovega trpljenja. S svojimi junaškimi deli pokore je sijajno dokazala možnost in potrebo dobrih del.

Pomen blažene Ozane pa je še tudi na drugem področju, in sicer na področju zблиžanja krščanskih cerkva. — Ozana je po rodu Jugoslovanka — Srbinja, bila je pravoslavne vere, pridružila se katoliški Cerkvi, v kateri je od Kristusovega zastopnika na zemlji proglašena za blaženo. Tako tvori vez med grško-pravoslavno in rimsko-katoliško Cerkvijo. Mi katoliški Jugoslavan smo od božje previdnosti poklicani, da pomagamo celiti tisto rano, ki jo je Cerkvi Kristusovi vsekal cerkveni razkol. To moremo storiti z molitvijo in s krščanskim kulturnim delovanjem kakor nas k temu navaja prelepa cirilmetodijska ideja. Ozanina priprošnja v nebesih bo spremljala to naše delo. Veliko, plemenito stremljenje za zблиžanje vzhodne in zapadne Cerkve je dobilo novo zavetnico v nebesih. V tem je velik pomen te jugoslovanske svetnice.

IZ NEDELJO

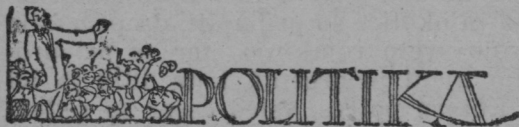
Organizacija in posledice luteranstva.

Poglavarji Luthrove cerkve.

Nauk Luthra in njegovih tovarišev v besedi in spisih je pač prevrgel prejšnji cerkveni red, nikakor pa ni bil zmožen, da bi bil ustvaril mesto starega nekaj novega ter boljšega. Luther je tajil odločno, da bi bil Kristus ustanovitelj sploh kake cerkvene oblasti, radi tega mu je bil na potu vsak cerkveni red. Celo načelo občine, po katerem bi se naj razvijale posamezne cerkvene občine ter volile voditelje, se ni izkazalo kot zadostno. Pojavila se je brezglavost na cerkveno-verskem polju. Posledica tega je bila, da je grozil Luthrov nastop z uničenjem krščanskih resnic in zadnjih sledi krščanskega življenja. In vso to zmedo je gledal Luther brez moči in s preplašenostjo. Luther je bil premagan od dejanskih razmer ter žalostnih izkušenj, radi tega se je zatekel pod plašč posvetne oblasti. Posvetna oblast bi naj upeljala Luthrovo vero kot državno. V dosego tega cilja je oznanjal Luther in tovariši nauke o nalogah posvetne oblasti in o njenem razmerju do podložnikov. Ta načela so bila popolnoma tuja dosedajnim cerkvenim in so dgovarjala edino še staropoganskim časom. Luterani so zabičavali neomejeno moč ter oblast posvetne oblasti nad podložniki in poslušnost celotnega cerkvenega reda posvetnjakom, da, pravica in dolžnost posvetne oblasti je vodstvo cerkvenih poslov. Knezi so postali po teh načelih oskrbniki cerkvenega premoženja ter posesti in tudi voditelji cerkvenih občin. Verski nauk in njegovo oznanjevanje je prišlo pod nadzorstvo posvetne oblasti in postalo odvisno od njene dobre volje. Na ta način je bila ustvarjena posvetna škofovska oblast deželnih knezov in glavno načelo protestantizma: Čegar dežela, tega tudi vera!

S tem je sicer otel Luther svoj nauk skorajšnje propasti, a je izročil vajeti novega gibanja v roke knezom ter njihovih pravnih zastopnikov in je igral od leta 1525 le postransko ulogo. — Gromel je proti rimskemu trinoštvu in sam je ustvaril toliko tiranskih papežev, kolikor je bilo v Nemčiji deželnih knezov. Do kmetskih puntov se ni izrekel nobeden od vladarjev za Luthrov nauk. Ko pa je bilo potlačeno ter uničeno nižje plemstvo in kmetje, je vzrasla moč knezov, podložniki so postali brezpravna raja. Izgled ter upanje na porast moči in na posest bogatega cerkvenega premoženja je potisnilo pod Luthrov klobuk od leta 1524 naprej veliko knezov, mestnih magistratov in državnih mest.

Ti knezi so uvedli v letih 1525-9 s silo versko novotarijo v njim podložnih pokrajinah, porušili so samostane, upeljali novo službo božjo in na mesta

V DRUGIH DRŽAVAH.

Na Madžarskem so se pojavili varni kmečki revolucionarni nemiri, ker preživlja madjarsko poljedelsko prebivalstvo težko krizo. — Gibanje kmetskih delavcev in bajtarjev izrabljajo za monarhistično agitacijo, češ, da more obvarovati le kralj deželo agrarnega komunizma.

Italija proti Zvezli evropskih držav po načrtu francoskega zunanjega ministra Brianda. Francozi so skrajno nezadovoljni, ker izjavlja Mussolini, da politične, gospodarske in socialne razlike in narodnostne zahteve narodov v Evropi onemogočujejo evropsko zvezo. Po italjanskem mnenju bi bil prvi pogoj za evropsko zvezo sprememba obstoječih mirovnih pogodb. Briand je izjavil francoskim časnikarjem, da francosko-italjanskih pogajanj za odstranitev nasprotstev med tema državama ne zavlačuje Francija, ampak so jih zavlekli trije Mussolinijevi majski govori z ostrimi izjavami.

Forenje prosto francoske zasedbe. Dne 1. julija je izpraznila Francija Forenje po 12 letih zasedbe. S tem dnem je bila pravzaprav končana svetovna vojna, ki je trajala 16 let: od 28. juni-

ja 1914, ko je bil ustreljen v Sarajevu nadvojvoda Ferdinand, do 30. junija 1930, ko so zapustile francoske čete nemško ozemlje. Ako bi izpraznila Francoska še Posarje, potem bi bila odstranjena zadnja sporna točka med Nemci in Francozi.

Diktator Rusije zmagovalec. Malokedo je pričakoval, da bo odnesel diktator Rusije Stalin iz kongresa komunistične stranke popolno zmago. Proti pričakovanju se je na kongresu vdala desničarska opozicija in obljubila strankarsko pokorščino. Od voditeljev opozicije ostane samo še Buharin, ki se ni udeležil kongresa radi bolehnosti. Po poročilih angleškega časopisja je sklenila po kongresu sovjetska vlada ukinitve protiverske politike in sicer: cerkev ne bo več zapirala. Proglasila bo versko prostost in bo nehala podpirati brezbožnike. Duhovščina vseh veroizpovedi bo prejemala nakažila za kruh kakor ostalo prebivalstvo. Poleg kmečkega odpora so vplivala na Stalina protestna zborovanja katolikov po inozemstvu, da se je zbal in ubral čisto novo pot glede verskega vprašanja.

Sanatorij v Mariberu, Gosposka 49, telefon 2358. — Najmodernejši urejen za operacije in zdravljenje z zdravilnimi aparati (višinsko solnce, diaternija, tenizator). Lastnik: Primarij dr. Černič Mirko, specialist za kirurgijo.

katoliških duhovnikov so bili postavljeni protestantovski pridigarji. Podložnikom je bilo dano na prosto: Ali se okleniti nove vere, ali se pa izseliti s trebuchom za kruhom. Samo nasilnim potom so bile Luthrove brezglave novotarije razširjene in s časom ukoreninjene.

Slabe posledice novotarij.

Katoliška vrhovna cerkvena oblast je Luthrove nauke obsodila ter zavrnila. Da bi se skrili pred odgovornostjo, je učil Luther, da si mora vsak ustvariti svojo lastno vero iz svetega pisma. Vsaka verska občina je poklicana, da sodi o pravi veri. Na ta način ne more biti nobeden krivi prerok med poslušalci, ampak samo med oznanjevalci. Radi tega so morali biti tudi vsi veroučitelji s svojimi nauki vred podložni poslušalcem. Luther je razglašal z vso gotovostjo, da ni prejel novega evangelija od nikogar kakor iz nebes in o tem nimajo razsojati niti angeli. Bil je uverjen, da bo ta njegov evangelij sprejet od vseh. — Uspeh pa je bil v resnici čisto drugačen, zmešnjava v verskih resnicah in glede njih oznanjanja. Vsak od Luthrovih učencev je pridigal svoj nauk, a vsi so se upirali na začetnika te babilonske zmede. Že leta 1525 je priznal Luther sam: »Ta noče krsta, drugi ta ji zakramente, zopet tretji poriva še en svet med dosedanega in sodni dan. Nekateri učijo, Kristus ni Bog, nekateri pravijo tako in zopet tako in radi tega je toliko verskih ločin in ver kakor je glav.«

Novi nauk o opravičenju le po veri brez zasluženja dobrih del je uničil požrtvovalnost, ki je ustvarila v srednjem veku tako nekaj veličastnega v skrbi za ubožce, bolnike, sirote ter za šolstvo in je dovedel do popolnega poluma ljubezenskega delovanja.

Luther sam je začel kmalu tožiti o pomanjkanju idealnih dobrin, ko piše: »Pod papežem je bil vsak usmiljen ter dobrosrčen, vsak je dal z veseljem z obema rokama, sedaj pa noče nikdo nič dati za sveti evangelij, ampak le vzeti.«

Luthrov nastop je uničil nadalje duševno delovanje s tem, da so propadla v primeroma kratkem času vsa vseučilišča. Najbolj žalostna posledica Luthrove »prostosti krščanskega človeka« je bila pa popolna propast morale in v tolikih slučajih uvedba mnogoženstva, katerega Luther sam ni upal pobijati, pač pa so ga naravnost priporočali nekateri njegovih najboljših učencev. Luther sam je zabeležil o splošnem propadanju sledeče besede: »Po tem nauku (njegovem evangeliju) postaja svet čim dalje slabši, to je hudičevo delo in njegova trgovina, kakor je videti, da so ljudje sedaj bolj skopi, bolj neusmiljeni, bolj nečisti, predrznejši in splošno slabši nego so bili pod papežem.«

Vozni red za Din 2°

(po pošti Din 2.50 poslati v znamkah naprej, ako se naroči le en izvod) za vse železniške in avtobusne proge Slovenije dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

883

Ob svežih duhovniških grobovih.

V zadnjem času se je lotila smrt z neusmiljeno žetvijo med mariborsko starejšo duhovščino. Komaj smo se ločili od groba blagopokojnega prošta dr. Mateka, že smo spremljali na zadnji poti v terek popoldne prof. Josipa Zidanškega. Pogreba se je udeležilo lepo število duhovnih sobratov s pomožnim škofom dr. Tomažičem na čelu, ki je vodil pogreb in govoril rajnemu tudi ganljive poslovilne besede. Na zadnji poti so spremljali blagopokojnega namestnik bana dr. Pirkmajer, mariborski župan dr. Juvan, bivši oblastni predsednik dr. Leskovar in več drugih višjih zastopnikov uradov. Žalostinke mu je pelo pevsko društvo »Maribor«

Že pri pogrebu g. Zidanškega so govorili, da je na smrtni postelji stolni župnik in kanonik g. Franc Moravec. In res v sredo zjutraj, dne 2. julija je izdihnil tudi ta plemeniti gospod na posledicah zastrupljenja krvi. Mariborčani kar verjeti niso mogli, da je preminul g. stolni župnik, ko je vendar v nedeljo poprej še blagoslovil smehljajočega obraza ob Pristanu novi mariborski motorni čoln.

Pokojni gospod kanonik je bil rojen 7. avgusta 1864 pri Veliki Nedelji. — Mašniško posvečenje je prejel 16. julija 1888. Kaplanoval je pri Sv. Tomažu pri Veliki Nedelji, pri Mali Nedelji (kjer je bil provizor in zopet kaplan), pri Sv. Petru v Gornji Radgoni, mestni kaplan in vikar v Ptujju. Od 1. januarja 1903 do 15. avgusta 1904 je bil župnik pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Mestni stolni župnik v Mariboru od 16. avgusta 1904 do dneva smrti.

Kot vnet in goreč dušni pastir je bil

priljubljen na vseh službenih mestih in posebno še v Mariboru, kjer ga je čislalo in cenilo vse radi izredne ljudomilosti. Skrbel je požrtvovalno za hišo božjo in plačal iz svojega polovice za nove zvone stolne cerkve. Izven pastirske službe se je brigal za krščanska društva in razne mestne socijalne organizacije, katerim je bil voditelj in dober svetovalec. Ena njegovih najbolj hvaležnih in že toliko let tolihanj vsestransko blagodejno delujočih organizacij je Krščanska ženska zveza, katero je ustanovil skupno z rajnim dr. Medvedom, je bil njen mnogoletni voditelj ter častni član.

Težko ga bo pogrešala mariborska mlajša duhovščina, ki se je shajala dnevno v gostoljubnem župnišču in jej je bil pokojni dekan in kanonik v marsikaterem oziru oče.

Rajni g. stolni župnik bo ostal kot duhovnik, organizator in družabnik vsem, ki so ga poznali, v najboljšem ter trajno hvaležnem spominu!

Pogreba g. stolnega župnika v pepek popoldne se je udeležilo nad 100 duhovnikov, celjski opat, ptujski prošt in zastopnik vseučilišča dr. Luknam z dvema ljubljanskima kanonikoma. Sprevod je vodil pom. škof dr. Tomažič ob asistenci dveh pokojnikovih tovarišev monsig. prof. Vrežeta in monsig. dekana Rotnerja iz Škal. V stolni cerkvi je govoril poslovilne besede kanonik dr. Vraber, ki je naglašal pokojnikovo skrb za župljane in olepšavo hiše božje. — Veličasten je bil sprevod iz stolne cerkve na magdalensko pokopališče, kjer se je poslovil od rajnega presvt. pom. škof dr. I. Tomažič. Bansko upravo je zastopal pri pogrebu inšpektor dr. Schaubach, mestno občino župan dr. Juvan. Vsi mariborski uradi so poslali zastopnike, stolni župljani so spremili svojega župnika na zadnji poti v obilnem številu in pokazali s tem priljubljenost, katero je užival.

NOVICE

Novomašniki 1930. V nedeljo, dne 6. julija je ob 7. uri zjutraj prevzvišeni g. nadpastir podelil sveto mašniško posvečenje osmerim letošnjim č. gg. novomašnikom. (Deveti bo posvečen pa 13. julija.) Nove maše bodo darovali v sledečem redu: **Alojzij Juranovič:** 15. avgusta pri Sv. Križu pri Ljutomeru (pridigar: prelat dr. Matija Slavič). —

Franc Korban: 20. julija v baziliki Matere Milosti (pridigar: P. Gabrijel Planinšek). — **Jožef Lamprecht:** 13. julija pri Sv. Mihaelu nad Šoštanjem (pridigar: špiritual Anton Karo). — **Franc Modrinjak:** 10. avgusta v Središču (pridigar: pomožni škof dr. Ivan Tomažič). — **Rupert Pušnjak:** 20. julija (radi boleznii matere najbrže še le avgusta) pri Sv. Lovrencu na Pohorju (pridigar: brat Bogomir Pušnjak). — **Jožef Schöndorfer:** 27. julija v Starem trgu (pridigar: profesor Pavel Živorntnik). — **Franc Šmon:** 20. julija pri Sv.

Juriju ob Taboru (pridigar: prefekt Anton Kordin. — **Jožef Vojkovič:** 20. julija v Turnišču (Prekmurje). — **Jožef Oberžan:** 20. julija v Loki pri Zidanem mostu (pridigar: brat Drago Oberžan).

Redek jubilej. V hiši trgovca g. Antona Macuna v Mariboru je praznoval petdesetletnico svojega delovanja, daleč po mariborski okolici in izven nje dobro znani ter splošno priljubljeni vočija manufakturne trgovine g. Avgust Winkler, obenem posestnik v prijaznem Št. Lovrencu na Pohorju. Svojo življenjsko pot je pričel kot vajenec na istem mestu, kjer ga lahko še vsak danes vidi. Pač nekaj redkega in gotovo edini slučaj v našem mestu. Najboljši svedok za njegovo neumorno, zvesto in nesebično delovanje je dejstvo, da je tekom svojih petdeset let ostal v eni in isti hiši, izvzemši slučaja, ko se je njegov šef preselil na Aleksandrovo cesto, a se po opustitvi trgovine spet vrnil v prvotno hišo. — Svojim trem šefom je bil najboljši in najzvestejši sodelavec in svetovalec v pravem pomenu besede. Čilemu jubilaantu kličemo: Še na mnoga leta!

Nedelja požarov. Že v nedeljo, dne 6. julija zgodaj so se začeli v okolici Maribora zbirati temni oblaki iz opasne pohorskega kota. Ob pol desetih je udarila strela v hišo posestnika Špengla v Orehovi vasi v župniji Slivnica pri Mariboru. Plameni so objeli stanovanjsko in gospodarsko poslopje. Ogenj se je razširil tudi na gospodarsko poslopje posestnika in bivšega narodnega poslanca Faleža. Rešili so živino. Vnetemu gasilnemu delu 6 požarnih bramb gre zahvala, da ni pogorela cela lepa vas. Stanovanjsko in gospodarsko poslopje posestnika Špengla in gospodarsko poslopje Faleža so pogorela. Škoda je velika in krita le deloma z zavarovalnico. Pri tem požaru je ponesrečil plezalec razvanjske požarne brambe. Dobil je opekline, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnico. — Nad 100.000 Din škode je povzročil požar na posestvu Petra in Marije Leskovar v Črešnjevcu pri Fall. Pogorela so gospodarska poslopja s hlevi vred. Gasilno delo je bilo otežkočeno radi pomanjkanja vode. Gašenja se je udeležilo pet gasilnih društev. — V nedeljo popoldne je še urezala strela v podružno cerkev sv. Janeza v župniji Selnica ob Dravi. Pogorela je streha ter stolp. Škodo cenijo na 60 tisoč Din. Zavarovalnina znaša le 35 tisoč Din. Tukaj je bilo še posebno otežkočeno gasilno delo, ker je cerkva na 490 m visokem hribu in vode ni v bližini. Gašenja so se udeležila tri gasilna društva.

Silno neurje s točo, udari strele in požari. Skoro po pettedenskem pomanjkanju dežja in občutni suši je izsulo nebo v noči 1. julija silno neurje s točo, udari strele in požari nad Mežiško, Mislinjsko in Savinjsko dolino. Nad Mežiško dolino so se zbrali usodepolni oblaki 1. julija krog 8. ure zvečer in oznanjali med bliskom in gromom hudo uro. Med silnim nalivom se je vsula kot orehi debela toča, ki je pokrila polja 15 cm na debelo in

je uničila vse poljske pridelke od Streharskega vrha čez Guštanj proti Uršoli do Podkrajja. Ubogi Korošci so silno prizadeti. — Nad Mislinjsko dolino tokrat sicer ni bilo toče, pa siloviti nalivi in udari strele, ki so povzročali požare v temni noči. Krog 9. ure zvečer je treščilo pri posestniku Gregorju Pokeržniku v Pamečah. — Ogenj je vpepelil: hišo in gospodarsko poslopje, ki sta bila pod skupno streho, obleko, živila, tri ovce, kožo in kokoši. Rešile so si tolikanj težko prizadete sirote le živino in golo življenje. Zavarovalnina je bila le malenkostna. — Že krog pol 10. ure zvečer je užgala strela hlev in gospodarsko poslopje posestnice Viktorije Šotl v Šmartnem pri Slovenjgradcu. Kozolec in gospodarsko poslopje sta pogorela do tal. Uboga posestnica je tem bolj prizadeta, ker jej je umrl mož pred dobrim mesecem. Gorelo je še pa po užigih strele to noč tudi na več drugih mestih po Mislinjski dolini. — Istočasno kakor nad Mežiško in Mislinjsko dolino je razsajalo neurje tudi po Savinjski dolini, kjer je bila le ploha z gromom in treskom brez pomembnejših nesreč in vremenskih nezgod ter škode.

Še o hudi uri v Savinjski dolini. — Naše poročilo o hudi uri v noči od torika na sredo dne 1. in 2. julija v Savinjski dolini moramo izpopolniti v toliko, da je povzročil udar strele v celjski okolici te-le požare: Jerneju Kožuhu, posestniku v Stražah je pogorel kozolec. Njegovemu svaku Antonu Arzenšek, posestniku v Zalogu, je uničil ogenj gospodarsko poslopje. Posestniku Jakobu Jakopinu v Lazah je upepelil požar kozolec. Obiski strele so letos pogostil in učinki usodepolni.

Strašna noč. V noči od 1. na 2. julija je okoli 10. ure strela udarila v gospodarsko poslopje posestnika Petra Sodin v Stranica. Na senu so spali štirje sinovi in najmlajšega, 12 letnega Ferdinanda je ubila strela kakor tudi tri goveda v hlevu.

Sreča v nesreči. Dne 29. junija se je pripetila avtobusu na progi iz Komjic proti Mariboru nezgoda, ki bi bila lahko zahtevala nekaj smrtnih žrtev. Pri hribu pred Slovensko Bistrico je počila os pri zadnjem kolesu. Na srečo je ustavil šofer koj, ko je začutil nesrečo, avtomobil, v katerem se je nahajalo 15 potnikov. Nezgoda bi bila lahko postala usodepolna, ker je omenjeni klanec zelo strm. Telefonično pozvani drugi avtoomnibus je prepeljal potnike v Maribor.

Strela užgala planinsko kočo. Žrtev zgoraj opisane hude ure je postala tudi planinska koča pri Sv. Mohorju nad Laškem. Med strašnim neurjem je udarila strela v njo in jo upepelila.

Požar. V noči od 29. na 30. junija tega leta je izbruhnil požar pri posestniku, upokojenem železničarju Francu Lubeju med Rimskimi Toplicami in Zidanim mostom. Omenjena posest leži na samem in je objel ogenj iz do danes nepojasnjenega vzroka hlev in prizidek. Na pomoč prihiteli gasilci so rešili, kar se je dalo, vendar je upepelil ogenj hlev.

Strela ubila mlado mater. Ob razsajanju nevihte v noči od 1. na 2. julija je ubila strela v Letušu komaj 30 letno ženo in gospodinjo Marijo Klančnik.

Zadružna Samopomoč v Mariboru javlja vsem članom, da je umrl dne 18. maja 1930 član III. oddelka Kokol Anton, posestnik v Vumbahu in dne 28. maja 1930 članica IV. oddelka Žnida, rič Liza, posestnica v Ščavnici. Četudi ni bila rajna niti pol leta člana, je društvo izplačalo dedičem lepo podporo. N. v m. p.!

Pisarna Kmetске zveze v Mariboru, Aleksandrova cesta 6 daje članom Kmetске zveze brezplačno pravne, gospodarske, stanovske in strokovne nasvete ter pravno zaščito in posreduje zanje z vlogami in osebno (Pravila § 3, točka 7.).

Strašna nesreča na Jadranskem morju. V nedeljo, dne 6. julija ob pol dveh zjutraj se je zgodila v bližini Zadra strašna pomorska nesreča. Italjanski parnik »Francesco Morosini«, ki vozi na progi Trst—Kotor, se je v ozkem Pašmanskem prelivu med Zadrom in Biogradom na morju, ne daleč od Zadra zaletel v naš potniški parnik »Karagjorgje« in ga težko poškodoval. Na naši ladji je bilo 550 potnikov, večinoma čeških ter poljskih Sokolov, ki so potovali iz beograjskega sokolskega izleta ob dalmatinski obali. Nesreča je bila tem groznejša, ker se je pripetila v noči, ko so bili potniki pri počitku. Ko je prišlo do sunka, je nastala med potniki nepopisna zmešnjava, ljudje so kričali ter klicali na pomoč. Posadka na »Karagjorgju« je pomirila s težavo preplašene potnike. Izpod ruševin so izvlekli 8 mrtvih, 7 težko in 20 lažje ranjenih. Ko je uvidel kapitan naše ladje, da so poškodbe tako hude, da se bo ladja potopila, je krenil proti bližnje obali, kjer se mu je posrečilo, da je ladja nasedla na nasipino in se otela nevarnosti potopljenja. Nesrečo je zakrivil laški parnik.

Metulji zatemnili solnce. Iz Ploestija v Rumuniji prihajajo poročila, da so obiskale letošnjo spomlad dolino Prava kobilice. Sedaj naenkrat pa so se pojavili metulji v velikanskih množinah in povzročajo grozno škodo po poljih ter vrtovih. Metulji so prileteli tako množično, da so zatemnili solnce, ker znaša premer njihovih peruti 3 do 4 cm. Živalce so čudno pisane in so bile doslej naravoslovcem neznanne.

Iz modernega letalstva. Amerikanska vojna mornarica ima izmed vseh držav najbolj številno in tudi najbolj moderno letalstvo. Za vzlet in pristane mornariških letal so zgradili Amerikanci ogromne takozvane matrne ladje. Zadnje dni pa je preizkušala ameriška mornarica vzlet ter pristanek aeroplanov s pomočjo zračne ladje »Los Angeles«. Pod zračno ladjo je sidro, na katerem visi pritrjeno letalo. — Ako hočejo spustiti aeroplan naprej po zraku, poženejo najprej motorje in ti propeler. Ko je propeler v zadostnem teku, sidro avtomatično spusti aeroplan in ta odleti. Težji nego vzlet je

ZVEČER za namakanje

ZJUTRAJ za izkuhavanje

Schichto's
Ženska hvala
Prasek za pranje

Schichto's
terpentinovo milo

pa je pranje gotovo!

720

pristanek. Ta iznajdba je še poskus, ki se je izkazal zelo nevaren. — Te dni so se vršile vaje italjanskih bojnih letal. Naenkrat je zaropotalo nad Rimom 300 aeroplanov. Leteli so iznad Rima v okolico nad vas, ki je bila nalašč za te vaje pozidana v afriškem slogu ter so jo obmetavali z bombami vseh velikosti ter strahotnih učinkov. Nove stavbe so bile na mah ruševina in ta uspeh je dokaz, kako dobro so izvežbani ter pripravljene italjanski letalci. Na srečo v vasi ni bilo ljudi in letalci niso zadeli na odpor, ker sicer bi po priznani boječnosti ne bili porušili — vasi!

Največji cirkus na svetu. Čisto jasno je, da je največji cirkus doma v Ameriki, domovini celemu svetu znanega cirkusa Barnum in Bailey. Največji cirkus je danes celo združen z zadnjim, ki je bil leta 1906 celo v Mariboru in Ljubljani. Največji cirkus je bil ustanovljen od bratov Ringling in obstoja od leta 1884. Tedaj sta pričela brata v vsej skromnosti pod 27 metrov dolgim šotorom, z 22 konji in 11 vagoni brez drugih živali. Povzdiga je razvidna iz sedajne statistike, ki se glasi: 1600 nastavlencev, 735 konj in več nego tisoč drugih živali, katere prevažajo na potovanjih v 100 dvojnih vagonih. Pri podjetju so celo zaposleni zdravniki, živinozdravniki, zobozdravniki, pravnik in detektivi ter potujoči učitelji za 600 otrok, ki se vozijo s cirkusom. V posamezne šotore gre 15.000 ljudi. Letno obišejo cirkus 4 milijoni oseb pri 400 predstavah in znaša vstopnina 6 milijonov dolarjev. Predno prispe cirkus v kak kraj, morajo napraviti statistiki poizvedbe glede premoženjskega stanja dotičnega mesta, bančnih podjetij, trgovcev, železnic ter cest in ali je računati na dovoljni obisk farmerjev iz okolice. V prejšnjih časih je korakal cirkus v mesto v 5 km dolgi paradi; to pa onemogoča danes avtomobilski promet. Vse živalske posebnosti v cirkusu so pristne. V ujetništvu se razmnožujejo le divje mačke, sloni in opice zelo redko. Ogromen kapital tiči v divjih zverinah, ker stanejo levi po 2400 do 6000, tigri 16.000, sloni 17.000, morski slon komad po 40.000

Oboroženi učenci v ruskem mestu.

Iz Moskve javljajo, da je prišlo v Teikovem v okraju Schusi do izgredov šolarjev. Učenci so se oborožili z bodali, nekateri celo z revolverji. Namepravali so pomoriti svoje preveč nazadnjaške učitelje in eden je bil res tudi opasno ranjen z bodalom. Pokvarjena in podivjana mladež si je privoščila več napadov in sovjetska oblast jim ni bila kos. Boljševiška brezbožna setev že gre v klasje.

Iz gladojoče Kitajske. Nemeč, ki se je vozil po železnici iz Sibirije v Korejo, je srečal na postaji Charbin misijonarja, ki se je vrnil iz groznih pokrajin lakote v dolini smrti Wei-bo in iz provinc Šan-si, Šen-Si in Kan-Su. Misijonarjevi lasje so bili snežno beli, akoravno so imeli še pred štirimi meseci rujavo barvo. Doživel je grozote: bedo, glad in druge strahote, kakoršnih ni najti nikjer drugje na svetu. Misijonar je zaupal Nemcu med drugim tudi to-le: Na Kitajskem se poteguje toliko generalov za oblast, da je na Kitajskem presneto malo ljudi, ki bi poznali po imenu le nekoliko teh vladoželjnejšev. Vsak, ki obljubi, da bo plačal, lahko postane general in zbira vojake po dragi volji. Milijoni Kitajcev so ogroženi od lakote, le malo kedo vpraša, kdo ga izžema in komu da služi. V zgoraj omenjenih kitajskih provincah se preživlja 20 milijonov ljudi od korenin in trave ter zrejo neizogibni smrti od lakote v oči. In ako popade enkrat lakota ljudi, jim ne preostane nič drugega, nego se izseliti z zadnjimi močmi. Za vsako delo in za vsako službo so izstradani na razpolago, samo da se preživijo. In iz teh do smrti izstradanih revežev rekrutirajo kitajski generali puistolovci svoje armade. Veliko kitajskih generalov prične z vojnimi pohodi po pokrajini, v kateri se ravno nahajajo. Vodijo svoje armade v smeri, v kateri se jim poljubi. Eden se bojuje tako dolgo, dokler še lahko preskrbi vojaštvo s prehrano, to se pravi, dokler ni dosegel krajev, ki so že v območju stradanja. Drugi beleži zopet tako dolgo uspehe, dokler vojaki ne zapazijo, da nima več denarja. V tem slučaju ne preostane vojakom ničesar drugega, kakor da vzamejo orožje in zapustijo poveljnika. Zberejo se v manjše čete in skrbli-

jo z ognjem in mečem za prehrano. Iz teh ljudi se ustvarjajo roparske bande, ki napadajo ter ropajo in so strah ter trepet kmečkega prebivalstva.

Pri nagnjenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in spajno pospeši prebavo. Raziskovalci na palju zdravniške vede o presnavljanju zatrjujejo, da so dosegli s »Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

*

Povodnji.

Povodenj nastane na ta način, da prestopi voda bregove reke in se vsda razlije po okolici. V deželah, kjer je podnebje suho in deževno, so razlivi rek stalna prikazen, s katero je treba računati.

Vzglede velikih rečnih povodenj.

Vzglede izstopa reke iz struge je severoamerikanski veletok Mississippi, ki preteče od izvira do izliva v morje 6.600 km, torej tako daleč kakor je na primer iz Berlina v indijsko glavno mesto Kalkuta. Namaka pokrajino, ki je sedemkrat tako velika kakor je Nemčija in veletok meče v morje na sekundo 18.800 kubikov vode.

Mississippi izstopa redno vsako leto iz struge in ga doslej niso mogli zajeziti, dasi izdajo na leto za vodcobrambna dela na stotine milijonov dol. Veletok je globok na mestih 45 m, a tudi njegove postranske reke so podvržene menjavanju glede vodnega toka. Pri reki Ohio je opaziti razliko med najvišjim in najnižjim stanjem normalno med 13—14 m, so pa tudi razlike med 19—20 m in februarja leta 1884 je bila celo dosežena višina 24,3 metrov. Dvig vode v Ohio se zgodi večkrat s tako naglico, da presenetli poplava celo železniške vlake. Na ta način se je pripetila leta 1913 ona edinstvena nesreča, da sta zadela na poplavljeni ravnini vlak in parnik. Sreča je še ta, da so omajene povodnji rek, ki se izlivajo v Mississippi od vzhoda, na meseca februar ter april, od reke Missouri, ki pride od zapada, pa na mesec junij. Le aprila leta 1927 je

nastopilo pomladno deževno vreme v 30 državah ameriške Unije istočasno in povrh se je še talil sneg. Ker je bil Mississippi v spodnjem toku že napolnjen z vodo, ni mogel prevzeti valovja stranskih rek, ki so porušile jeze in se razlile po pokrajini. Od posebno dragocenih bombaževih polj je prišlo pol milijona hektarjev pod vodo in od povodnji povzročena škoda je znašala 1 milijardo mark.

Traja celi mesec, predno napravi voda Missisipija pot od izvora do izliva in torej ni težavno organizirati glede nastopajočih povodnj stražno in obvestilno službo. Ravno radi vestnosti te službe so tudi pri največjih povodnjih smrtnih človeške žrtve le malenkostne.

Najhujša povodnja nesreča novejšee dobe je preplava kitajske reke Hwangho, takozvanega »rumenega veletoka«, ki je podrl leta 1853 jeze, preplaval gosto naseljeno dolino in si napravil nov izliv v morje, 450 km severneje od prejšnjega. Od leta 1853 do 1869 je utonilo radi poplav kitajske »rumene reke« 40 do 50 milijonov ljudi.

Vsled vodnega pritiska porušeni jezi.

Od povodnj, ki preplavijo obsežne ravnine, je ločiti one, ki povzročajo množino vode v lastni strugi, ki pa bukne z neugnano silo navzdol. Taki slučajji se dogajajo, ako se podre jez, ki je zapiral kako jezero, da izbojni voda v kratkem času in preplavi spodnjo ravan.

Leta 1919 je vlomil izbruh ognjenika Kloet na velikem otoku Java odprtino v jez, ki je obdajal žrelo in v katerem se je že bilo nabralo mogočno jezero. Tekom par sekund je izbruhnilo 40 milijonov kubičnih metrov vode iz tega jezera, se pomešalo s pepelom in ta brozga je preplavila kavin nasade in pomorila 5500 ljudi.

Največja poplava te vrste v obljude-nem kraju se je pripetila 31. maja 1889. Poč pritiskom vode iz staljenega snega (18 milijonov kubičnih metrov) se je zrušil 20 km nad ameriškim mestom Johastown jez. Vse, kar je bilo navzdol bobneči vodi v napotje, je bilo uniženo. Število človeških žrtev so cenili na 10 do 15 tisoč.

V Indiji se je odtrgal hrib in zasul dolino v višini 275 metrov. Voda ni mogla odteči in se je napravilo jezero s 453 milijoni kubične vsebine. Ko se je slednjič podrl vsled pritiska jez Gona reke, je zletelo tekom štirih ur v dolino 283 milijonov kubikov vode. Sreča pri vsej tej povodnji je bila še ta, da ni zahtevala niti ene človeške žrtve.

Ohrambna sredstva.

Vsi dosedanji poskusi glede preprečenja povodnj so se izkazali kot nezadostni. Gotovo se je že posrečilo, posebno dragocene naprave obvarovati pred poplavo na ta način, da so odprli vodovju pot v manj obdelane pokrajine. Pri poplavi veletoka Mississippi leta 1927 je bilo težko ogroženo polmilijonsko mesto New Orleans. Površina valov, ki tečejo skozi mesto med jezi, je že bila dosegla po mestnih uli-

cah višine 12 metrov. Ker bi bil predor jeza porušil celo mesto, so razstrelili 29. in 30. aprila obrambne jeze s 4500 funti dinamita na kraju, ki je bil oddaljen od mesta 24 km. Voda se je razlila po manj vredni pokrajini in New Orleans je bil rešen. Taki slučajji so pa izjeme. Pri povodnji se je treba upirati na stražno službo in prebivalstvo obvestiti o naraščajoči vodi potom telefona.

Avgusta leta 1929 se je naenkrat raztalil v Indiji Kumdan ledenik, ki je popolnoma zaprl Shyo-dolino. Angleži so obvestili vse ogrožene kraje s pomočjo aeroplanov o 16 metrov visokem valovju, ki se je valilo naprej z neugnano silo 20 km na dolgo. Število človeških žrtev je bilo le neznatno.

*

Božja sodba.

Dvoboj smatrajo še danes kot božjo sodbo ne le divjaki, ampak tudi kulturni narodi. Da je naša trditev resnična, poslušajmo doživljaj, katerega pripoveduje Anglež dr. Holmes:

»Mudil sem se pred leti na raziskovalnem potovanju po notrajnosti Brazilije. Peljal sem se navzdol po reki Aragua, ki vali rumenkaste valove ob mejah pokrajin Matto Grosso in Goyar. So to nevarni kraji. Oba brega reke sta poraščena s pragozdi, po katerih kar mrgoli kač, reka je polna zahrbtnih vrtincev ter globočin, ki so nevarne tudi čolnom. Povrh še pa pridejo divji Indijanci, edini prebivalci pragozdov, ki ogrožajo potnike z zastrupljenimi puščami. Treba še omeniti, da hrani reka Aragua v blatu dragocene in na tržiščih zelo iskane brazilijanske dijamente. Radi dragocenih kamnov se podajajo v te kraje pustolovci iz vseh delov sveta, da bi poskusili v divjini srečo za dijantanti. So to drzni ljudje, pri katerih nista pritrjena v žepu nož ter revolver. V te pragozde ne pelje nobena železnica, ne brzojav, ne sega roka pravice, nikoli ne zabodi tječaj kak sodnik ali stražnik. In vendar so se združili ti nevarni ljudje v skupino, ki si je dala svoje lastne postave in ki sledi slepo izvoljenemu voditelju.

Ko sem taboril jaz v onih divjinah, je bil načelnik Španec, Ramon Navarro, pravi golijat po telesu, ki je razumel vzdržati postave z uprav železno roko. Kazni so bile stroge. Kdor je zgrešil kaj večjega, so mu zvezali roke ter noge in ga prepustili valovom reke Aragua. Tudi prestopki proti osebni lastnini so bili omejeni z zelo strogimi kaznimi.

V jutro po mojem prihodu so našli v gozdu ustreljenega ter izropanega iskalca dijamentov Irca, O' Briena. Njegov tovariš mu je bil umrl in O' Brien se je odločil, da se bo vrnil nazaj na Irsko, ker je že zaslužil toliko, da bo lahko živel v domovini kot velik gospod. To bahanje mu je nakopalo tudi smrt. Ker je zvedel Navarro, da sem zdravnik, me je prosil, naj bi pregledal ustreljenega. Mrtvi je ležal, kakor so ga bili našli, na obrazu. O'

Brien je bil ustreljen v hrbet in je morala nastopiti smrt takoj.

Kedo je bil zločinec?

Glede odgovora na to vprašanje nam je prihitela na pomoč izjava Mulata Sancheza, ki je povedal, da je videl včeraj Španca Alonza Pereira in njegovega tovariša Gomeza, ki imata skupno koč ob koncu naselbine, kako sta se podala v gozd na lov.

Napotila sva se v kolibo osumljenega, a nisva naletela nanj, ker je delal s tovarišem ob reki. Po kratkem iskanju sva slednjič le dobila oba. »He, Alonzo, pridi sem,« mu je zaklical načelnik. Ko je ta priveslal v spremstvu k bregu, mu je kratko rekel: »Ti si obdolžen, da si O' Briena umoril ter izropal. Kaj praviš k temu?«

»Kako? O' Brien je mrtev?« je odgovoril Pereira, a se mu je takoj pokazalo razburjenje na obrazu. »Kak opravek imam jaz s tem?«

»Kje si bil včeraj?«

»Jaz sem bil včeraj celi dan skupaj z Gomezom. Midva sva delala. Niti puške nisem rabil v zadnjem času. S polnim nabojem visi na steni v moji koči.«

Med tem razgovorom smo prišli mimo Pereirovega stana. Snel je puško z žreblja in jo ponudil Navarri v pregled. Ta jo je pregledal in zapazil, da manjka zgornja patrona v naboju in tudi po cevi so bile sledi, da je bil odan iz orožja pred kratkim strel.

»No, kaj praviš?«

»Ne razumem!« je odgovoril Pereira, ki je postal blede kot stena, »nekdo drugi se je moral poslužiti puške. Pri sveti Devici, jaz sem bil celi dan v Gomezovi družbi.«

»Jaz prisežem na to izjavo,« je izjavil tovariš Gomez.

»Si pa li tudi videl gotovo, da se je podal Pereira z orožjem v gozd?« se je obrnil Navarro do Mulata.

»To lahko potrdim s prisego.«

»Prisega proti prisegi,« je godrnjal Navarro, »zbor iskalcev dijamentov bo sodil o zadevi.«

Vrnil sem se z načelnikom in opazil, da je bil zamišljen.

Prekinil sem slednjič molk in vprašal:

»Kaj misliš o slučaju?«

Navarro je skomiznil z ramo.

»Teško je kaj reči. Poznam Pereiro in Gomeza kot poštena človeka. Védi pa, da tiči pohlep po hitrem obogatenu v vsakem človeku.«

Popoldne se je sestal zbor iskalcev dijamentov. Navarro je naslikal zločin, omenil sumničenja, ki govorijo proti Pereiri, a tudi povdaril njegovo dosedajne brezhibno življenje. Z obrazov sodnikov je bilo razbrati, da niso verjeli izpovedi Mulata.

Ko je načelnik končal, so bili sodniki enoglasno mnenja, da je treba ta slučaj prepustiti božji sodbi. Dvoboj med tožiteljem in obtoženim naj odloči.

Navarro je pritrnil razsodbi tovarišev s prikinom.

»Ali si pripravljen, se podvreči razsodbi?« je vprašal Pereiro.

»Da,« je odgovoril z odločnim gla-

som, »Marija mi bo pomagala do zmage.«

»In ti, Sanchez?«

Tudi Mulat je prikimal.

»Torej, naj se zgodi,« je še pripomnil načelnik, »Marija bo pripomogla za devi do zmage.«

Na Navarrov migljaj sta oba pozvana slekla zgornjo obleko, načelnik je potegnil revolver izza pasu. »Kdor bi se drznil dvoboj motiti z medkljico, temu bom prebil s kroglo glavo,« je svaril Navarro.

Dvobojevnika sta zgrabila vsak svoj nož, se podala na odkazani prostor in se postavila na razdaljo 10 korakov.

»Je vse pripravljeno?« je vprašal Navarro.

Vsi so prikimali.

Navarro je dvignil roko.

»Torej v imenu Marije. Začnita!«

Na to povelje se je zagnal Sanchez s tigerskim skokom proti Pereiri, ki je odbil sunek z nožem in sam sunil, ne da bi zadel Mulata.

Sledil je naskok za naskokom, a oba bojevnika sta bila izurjena nožoborilca. Če tudi je tekla kri iz ran, vendar ni bilo beležiti težjih ranjenj.

Sanchez je hotel končati zadevo. — Pognal se je v Španca. Med naskokom se je spotaknil ob korenino. Noga se mu je zapletla in nasadil se je sam na nož, katerega mu je poddržal nasprotnik v obrambo.

Dvoboj je bil končan. Kot zdravnik sem se sklonil nad Sanchezom. Že površna preiskava je razodela, da je rana smrtna. Nož je prebodel pljuča in ranil celo srce.

Sanchez je vprašal s široko odprtimi očmi: »Moram li umreti?«

V odgovor sem pokimal.

»Potem vedite vsi. — Jaz — da jaz — sem ustrelil O' Briena. Splazil sem se v kočo Pereire — snel njegovo puško in ustrelil O' Briena — Nato sem obesil orožje neopaženo na prejšnje mesto, da bi odvrnil sum. Oropani dragulji so v moji koči — v vrečici za streho. — Prokleta bodi bogastvo, radi katerega sem prodal dušno zveliča-

nje!« Krvave pene so se prikazale umirajočemu na ustih in čez par minut je bilo vse pri kraju.

Pogubonosne dijamate so res našli na od Sancheza označenem mestu. — Božja sodba!

*

Usodepolni lov na tigre.

Angleški mornariški oficir, ki je bil uslužben v Zadnji Indiji, je objavil sledeči doživljaj:

»Moj prijatelj Mc Kelby, posestnik v Semagan Estate v pokrajini Kotta-Tinggi v Johore je imel zaposlenih na ogromni farmi za pridelovanje popra nad sto služabnikov. Povabil me je iz Singapora, kjer sem bil uslužben, na svojo zgoraj omenjeno posest, ki je v indijski divjini. Za časa obiska pri prijatelju sem se moral vsaki dan namazati po celem telesu z oljem iz citron, da me niso opikale na smrt razne strupene muhe in malarijo prenašajoči komarji. Velika nadloga je bila tudi gnusna golazen takozvanih stonožcev, ki lazijo tamkaj povsod po stanovanjih in jih je nemogoče iztrebiti.

Ko sem že nameraval vzeti slovo od gostoljubne farme, mi je obljubil prijatelj, da me bo popeljal na lovsko srečanje s kraljem indijskih džungel — tigrom. Držal je besedo in tako sva je rezala nečega jutra od farme tri ure daleč, dokler nisva prišla do precej samotne domačinske vasi, katero nazivajo z malajskim imenom »Kompong«. Ko sva prodirala po pustinji za vasjo, me naenkrat ustavi prijatelj in mi pokaže z roko na ogromnega tigra, ki se je pripravljal na smrtonosni skok proti nama. Z neverjetno duhaprisotnostjo in naglico je zagrabil prijatelj za puško, ki je počila in kralj džungle se je skotalil smrtno zadet po travi. Najni spremljevalci so se lotili res lepega in že starega plena, da bi ga odrli in vzeli seboj za spomin kože. Koj po ogledovanju res bogznaj koliko let starega tigra je odmevalo iz vasi obupno kričanje žensk. Zatem so

prilomastili k nam moški domačini, kričali ter kazali na ubitega tigra z besedami: »Nas čuvajoči duh, naš predstojnik je ubit, gorje morilcu!«

S prijateljem si nisva znala razložiti čudnega nastopa, sva se smejala in pregnala naravnost pobesnele napol divjake z grožnjami s puškami. Na povratku k farmi naju je podučil eden od spremljevalcev domačinov, da si je nakopal gospodar, ki je ustrelil tigra neizogibno maščevanje naravnost obupanih vaščanov. Tiger je že bil zelo, zelo star. Malajci so mu nosili vsaki dan hrano in radi tega je odganjal ter odvrčal od naselbine že leta in leta napade vseh raznih drugih zveri in tudi sovražnikov v človeški podobi. Kot dolgoletni varuh je kraljeval tik vasi, bil tem priprostim ljudem že nekak bog in od tod ta razjarjenost in zagotovilo maščevanja.

Nisva se zmenila s prijateljem za svarilno pojasnilo, ampak sva legla po povratku v skupno spalnico vsak v eno postelj.

V temni noči me prebudi skrivnostno škripanje vrat in ko pogledam, razberem iz teme, da se bliža prijateljevi postelji človeška postava. Ko sem strahopetno zakričal, je segel prijatelj mirno pod zglavje, potegnil revolver in že je tičala krogla nočnemu vsiljivcu v glavi. Z neverjetno hladnokrvnostjo se je ta prepričal o smrti napadalca, ki je bil domačin iz tigrovega sela, pognal mrtvo truplo iz spalnice preko stopnic na dvorišče ter legel mirno k nadaljevanju počitka. Drugo jutro je postal redkobeseden in izredno nemiren. Silil je na takojšen odhod v mesto Singapore, da bi se tamkaj nekoliko umiril, razvedril ter odpočil.

Po popivanju in vseh mogočih zabavah sva se podala precej preko polnoči v mestnem hotelu zopet v skupno sobo k počitku. Vsled preobilne pijače sva zaspala kakor ubita. Zbudilo me je visoko solnce. Sedel sem na posteljo in se ogledal po prijatelju, ki se še niti ganil ni. Vstal sem, se umil, napravil in stopil k prijateljevi postelji.

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Največja moč na svetu je krepost, ona ostane celo v smrti zmagovalka.

Tako močna je bila osebnost žene, ki se je čutila rojeno za vladanje na svetu, in to je bila Ana Katarina Zrinjska.

Bila je, kakor o njej pišejo kronisti, vlade željna, strastna gospa, zato so se je bali podložniki.

Bila je poučena o vseh tajnostih svojega soproga in njegovih zaveznikov. Kljub temu se ni mogla ta žena, ki je sanjala o kraljevski kroni, ustavljati vplivu čednosti, ki ji je stopila naproti v osebi plemenite grofice Ane Tatenbahove.

Ponižana od veličine svoje nasprotnice se je vrnila Ana Katarina Zrinjska na svoj grad v Čakovec.

Sklenila je, da noče zaostajati za velikodušno nasprotnico ter da bo vrnila pravi ženi njenega

29

soproga, državi pa zvestega služabnika. Hotela je raztrgati mrežo, ki jo je že razpredla okoli grofa Tatenbaha.

V Čakovcu pa jo je čakal drug mož, tam v veliki dvorani je stal mlad, lep plemenitaš v krasni, z zlatimi nitmi pretkani obleki, noseč grb na ročaju svojega meča.

Bil je to mladi obmejni grof Franjo Frankopan, ki je prišel v Čakovec s svojim spremljevalcem plemičem Mihaelom Bori, bivšim dvornim hišnikom pri palatinu Wesselény in njegovi soprogji Juliji rojeni grofici de Naro iz Benetk, in s hrvatskimi plemiči Gottal, Genozzi in Mulicijos.

Mladi obmejni grof stopi k svoji sestri ter jo vpraša, ali ne bodo kmalu zleteli nemški klobuki na Ogrskem kvišku.

To edino vprašanje bi zadostovalo, da bi razvnelo iznova ogenj navdušenja za svobodo domovine, ki je še vedno tlelo v njenem srcu, odkar se je sešla z groficom Ano Tatenbahovo ter se ni dal pogasiti.

Ko je nato Franjo Frankopan opominjal z vso močjo svojega govorniškega daru k dejanjem ter kazal na priprave, ki so se že izvršile za ta veliki boj, je grofica Zrinjska hitro pozabila na

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskanice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2118

Že prvi pogled mi je izvil iz prs obupni krik in od trenutnega strahu sem se zgrudil na tla . . . V prijateljevih prsih je tičalo na strani srca do ročaja indijsko bodalo, ki se imenuje kris. Na ustih zabodenega je bilo videti bele pene, sicer pa je bil že trd. Na steno nad prijateljevo posteljo je bil pribit dolg tigrov zob podočnik in tabla z napisom: Lata kot! (Ta je moral umreti.)

Tekom dveh dni se je uresničilo nad mojim dobrim prijateljem ob ustreljenem tigru priseženo mu smrtno maščevanje.

Romarjem na Brezje.

Častitim gospodom duhovnikom: — Bagovolite se točno držati roka za prijave. Kdor prijave preje sklone, naj preje do pošlje prijavno polo, nakar takoj dopošljemo izkaznice. Potrebujemo tudi spovednike, ki imajo vse iste ugodnosti kakor vsako drugo leto. — Prosimo, da se prijavite v lepem številu!

Prijavljencem: Prijavite se čim prej, prijave po 20. juliju se ne sprejemajo več. Vsa navodila, kako se vam je ravnati, boste dobili tiskana na izkaznicah.

Kdo se naj posebno še prijavi? Naši fantje pravijo, da nimajo letos nikakih potov in izletov. Najboljši pot in izlet bo na Brezje. Prijavite se! Tudi za vas bo gori posebna beseda padla! Fantje, na svidenje!

Za Dijaško kuhinjo v Mariboru je bilo nabranih na gostiji Smerdel Joško in Pepca Vreže 150 Din. Bog plati!

Kdor si želi cene in dobre obleke naj se oglasi v konfekcijski in modni trgovini

ŽIGA WEISS
Celje-Gaberje 591 II

Gospodarska obvestila.

Iz Slovenskih goric. V 23. številki »Slovenskega Gospodarja« je bilo objavljeno poročilo o vinarskem kongresu v Ljutomeru, kjer je bila sprejeta resolucija, da naj se s prihodnjim letom obdačevanje šmarnice poveča. Mi mali in srednji posestniki pa pritrdimo dopisniku v številki 23. iz Kalobja, da smo dotični posestniki največ prizadeti, ker nam denarja itak primanjkuje. Mi delamo od ranega jutra do poznega večera v potu svojega obraza in si vsak želi krepčila razen vode. Sadja ne bo, ker bo večinoma odpadlo vsled suhega vremena. Sploh pa mali posestniki sadnega drevja v toliki meri nimamo, da bi imeli dovolj sadjevca za piti; sadje obrodi vsako drugo leto, pa še takrat ne gotovo. Kako dolgo pa bi gospodarili na svojih domovih, če bi hodili v krčmo amerikanca pit, liter 18 do 20 Din? Davek se naj naloži takšnim posestnikom, kateri šmarnico prodajajo, ker imajo vsaj nekaj dohodkov od tega in pa dovolj sadjevca za domače potrebe. Prosimo bansko upravo, da upošteva naše želje.

Šmarje pri Jelšah. Ponkovški Anzek, sin našega cerkvenega ključarja in veleposestnika Josepa Strašek v Gaju, je lansko leto dovršil kmetijsko srednjo šolo v Bukovu na Srbskem ter bil do letošnje spomladi zaposlen kot praktikant deloma v Kamenici blizu Beograda, deloma na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Da se v svoji stroki še bolj izuri in tudi tujih jezikov nauči, se je podal v daljino in gorato Švico in sicer v Peney, 8 km zapadno od svetovno znanega mesta Ženeva. Iz te vasice čisto ob francoski meji je te dni poslal svojemu tukajšnjemu znanцу pisemce, ki ga bodo tudi bržčas tudi drugi naročniki »Slovenskega Gospodarja« z zanimanjem čitali. »Že prej bi vam moral javiti,« tako piše, »kje sem in kako se mi godi. Imam pa prav malo prostega časa na razpolago in še tega navadno izrabim za izlete po prelepih krajih. Nahajam se v Peneyu blizu železniške postaje Satigny. Kakih sto korakov od naše hiše teče reka Rhona. Kraj je prav lep in ljudje so zelo prijazni ter govorijo večinoma francosko, a razumejo tudi nemški. Sedaj že poznam vse vaščane osebno in se zelo dobro razumem z njimi. Tudi moj gospodar je iz-

vanredno prijazen in uslužen človek. V njegovi hiši živimo kot doma. Jemo skupaj in imamo vsi isto hrano, ki je tečna, obilna in dobra. Posestvo je veliko okrog 50 ha in redi do 50 glav goveje živine in po šest do osem konj. Imamo vse poljedelske stroje in še celo traktor. Dela se izključno s stroji. Vinograda je 4 ha. Pridela se v njem prilično dobra kvaliteta. Klet je vedno odprta in gre lahko vsakdo izmed nas v njo, da se napije, a še do danes nisem videl pijanega človeka. V splošnem je tu zelo drago, tudi prometna sredstva so dražja kakor pri vas. Tisoč dinarjev ne pomeni dosti! Vsaka malenkost že stane 10 frankov, kar je naših sto dinarjev. Izleta izpod 10 frankov si človek ne more zamisliti. Jaz se počutim zelo zadovoljnega, čeravno 14 ur na dan delam, a grem veselo preko vsega tega z zavestjo, da je to izvrstna šola za bodoče življenje. Imam še dosti, dosti zanimivega pisati, a naj bo zaenkrat dovolj.« — Želimo mlademu, da napredek našega gospodarstva izredno navdušenemu dijaku obilo uspeha in bogatih izkušenj, da jih potem uveljavi za procvit našega kmetijstva in v dobrobit našega naroda!

*

Banski svet.

Ministrski predsednik in minister notranjih zadev general Živkovič je 3. julija imenoval člane banskih svetov. Za člane banskega sveta dravske banovine so bili imenovani na področju okrožnih sodišč v Mariboru in Celju ti-le gospodje:

za okraj brežiški: Franc Lipej, posestnik in trgovec v Brežicah;
za okraj gornjegrajski: Martin Steblovnik, predsednik občine v Šmartnem ob Paki;
za okraj dolnjelendavski: Štefan Litrop, predsednik občine v Strnišču;
za okraj dravograjski: Peter Mravljak, ekonom v Vuhredu;
za okraj konjiški: Anton Košir, predsednik občine v Žičah,
za okraj laški: Dr. Franjo Roš, odvetnik v Laškem;
za okraj ljutomerski: Rajh Jakob, posestnik iz Ljutomera;
za okraj mariborski desni breg: Robič Srečko, posestnik in predsednik občine v Limbušu;
za okraj Maribor — levi breg: J. Šerbinek, posestnik v Vršniku;
za mesto Maribor: Dr. Juvan Alojzij, odvetnik in predsednik občine, dr. Pivko Ljudevit,

Zopet nov zvezek
Karl Mayevih spisov

izšel

namreč

II.

zvezek

PO DIVJEM KURDISTANU

v vsebino: V teči - iz ječe slovo Amadije. Cena 13 Din.

Naroča se pri

Srnljovi knjigarni, Maribor

vse one lepe besede, ki jih je govorila z groficom Tatenbahovo. Pred njenimi očmi je stala v vsej velikosti in slavi podoba osvobodjene Ogrske in zraven nje podoba moža, ki si ga je izbrala za boritelja, stoječega v prvih vrstah boja za svobodo — grofa Tatenbaha.

Toda ta izvoljenec, ki je bil ravno tako ponosen in slavohlepen kakor grofica Ana Zrinjska, je dospel na razpotje življenja. Kam naj gre? Ali naj gre po poti, na kateri ga vodi Ana Katarina Zrinjska, koje narava diha ljubezen in koje besede obljublajo vojvodsko krono, moč in slavo? Ali pa naj se oklene ljubeče in plemenite soproge ter postane zopet zvest služabnik cesarja in države? Odločitev je bila za grofa Tatenbaha pretežka.

Ana Katarina Zrinjska je imela v primeru z grofom Tatenbahom predmet odločnega, trdnega značaja. Vendar pa je z njim delila slabost, da je verovala v neizprosljivo usodo ter se posluževala praznovernih sredstev. Čim bolj se je bližala odločitev v velikem boju za svobodo domovine, kjer je hotela biti v prvi vrsti, tem bolj jo je prevzemalo hrepenenje, da bi pogledala v bodočnost, ki krije v svojem naročju zmago ali pa neuspeh. Ona, ki je v Račju zasmehovala malo-

dušnega grofa Tatenbaha zaradi njegovega praznoverstva v čudodelno moč vedeževalke na Ptujskem polju, se je sedaj večkrat spomnila njegovih besed ter je želela gledati skozi zrcalo vedeževalke, pogledati v bodočnost in to kar je skrito v njenem okrilju.

V temnih gozdovih Ptujkega polja med več sto let starimi hrasti je stala v drugi polovici sedemnajstega stoletja ob malem hribčku kočica z malo kovačnico. Z mahom poraščena slama je pokrivala skromno bivališče. Nizka vratca so bila trdno zaprta, skoz okence je brlela slaba luč, da se je komaj videl zunaj sneg, ki je pokrival ravan. Bil je ravno večer pred godom sv. Antona Puščavnika v letu 1670. Ta noč je veljala pri ljudeh posebno na Štajerskem kot takozvana čarovniška noč, - v kateri uganjajo čarovnice in škrati svoja čarodejstva. V tej noči je mnogokateri zemljan skušal doznati, kaj mu prinese prihodnjost.

Bil je silno mrzel večer in vsak človek je, kakor tudi vsaka žival, iskal prostor, da se zagreje. Tudi v tej kočici se je netil ogenj in gost dim se je dvigal iz črnega dimnika proti jasnemu nebu.

V večerni uri sta korakala dva samotna

profesor, in Golouh Rudolf, šef borze dela, vsi iz Maribora;

za okraj murskosobotski: Faflik Fran, župnik v Puconcih;

za mesto Murska Sobota: Benko Josip, inženjerski in predsednik občine v Murski Soboti;

za okraj ptujski: Vršič Ivan, predsednik občine pri Sv. Marku;

za mesto Ptuj: Dr. Senčar Matej, odvetnik v Ptuj;

za okraj slovenjgraški: Čížek Alojz, župnik v Slovenjgradcu;

za okraj celjski: Mihelčič Alojz, trgovec in posestnik na Bregu pri Celju;

za mesto Celje: Goričan Alojzij, odvetnik in predsednik občine v Celju;

za okraj šmarnski: Gajšek Florijan, gostilničar in predsednik občine v Loki.

Banski svet je, kakor je razvidno iz pravilnika, ki ga je za delovanje banskih svetov predpisal ministrski predsednik, posvetovalni organ baná ter zaseda na sedežu banovine. Člani banskega sveta morajo motriti predvsem gospodarski, socialni in kulturni razvoj okrajev in mest, ki so zanje postavljeni. Banu izročajo spomenice s potrebnimi predlogi v tem pravcu. Naposled morajo dajati nasvete o poslih v poljedelskih svetih, o zadevah drevesnic, oglednih in kontrolnih postaj, o pospeševanju živinoreje in perutninarstva, o ustanavljanju banskih konjušnic, o strokovnem šolanju kmetovalcev z banskimi poljedelskimi šolami in s poljedelskimi strokovnimi tečaji, o vzdrževanju in ustanavljanju novih banskih bolnic, dečjih domov, moških in ženskih hiralnic, banskih zdravilišč in kopališč, o podpiranju elementarno poškodovanih krajev, o vzdrževanju obstoječih in o gradnji novih cest in železnic, kakor tudi o vzdrževanju in zidanju novih šolskih zgradb, o regulaciji rek in hudournikov, o podpiranju Sokola ter kulturnih in človekoljubnih društev, skratka o vseh vprašanjih, ki se pojavijo v tem pogledu v njihovih krajih. Člani banskega sveta lahko dajejo mnenja in nasvete v tem pogledu za vso banovino.

Člani banskega sveta se ne smejo vmešavati ali vplivati na reševanje in sprejemanje sklepov v poslih upravnih oblastev in se morajo vzdržati vsakih intervencij pri oblastih. Svoje dolžnosti kot člani banskega sveta smejo izvrševati samo na sejah banskega sveta s tem, da stajljajo predloge in svetujejo ukrepe v zmislu tega pravilnika.

Banski svet se redoma shaja enkrat na leto in to najkasneje mesec dni pred končno do-

ločitvijo banskega proračuna. Seje tega zasedanja lahko trajajo največ 15 dni.

Ban sme s predhodnim dovoljenjem ministra za notranje zadeve člane banskega sveta pozvati na izredne, največ petdnevne seje. Banski svet ne more zasedati, ako ni navzoča vsaj polovica njegovih članov. Člani sveta smejo govoriti, kc dobijo besedo, in le o predmetu, ki je na dnevnem redu. Ban sme od-

rediti, da nihče o istem predmetu ne more govoriti dvakrat ter da je čas govora omejen. Članom banskega sveta, ki so pri seji navzoči, gre dnevnic v višini dnevnice uradnikov I. kategorije 3. skupine. Onim, ki so izven sedeža sej, pripada poleg tega še potni trošek teh uradnikov, kakor tudi dnevnic za čas potovanja na seje in za povratek.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 5. julija so pripeljali špeharji na 27 vozov 37 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 15 do 30 Din, špeh pa po 17 do 19 Din. Krompirja je bilo 13 voz s 63 vrečami po 2.50 do 3 Din, čebula 4, kumarce 1 do 8 Din. Sena je bilo 18 voz po 60 do 65 Din, slame 8 voz po 40 do 50 Din, en škop 2 Din. Pšenica 2 do 2.50, rž 2, ječmen 1.50 do 2, oves 1.25 do 1.50, koruza 2, ajda 1.50, proso 2, fižol 2.50, fižol v stročju 1, grah 1, črešnje 2 do 3 Din. Kokoš 30 do 45, piščanci 25 do 80, raca 20 do 40, gos 35 do 60, sveže zelje 1 do 6, kislo zelje 4, buče 2 do 4, paradižniki 12, gobe 2.50 do 4 Din. Hruške 12, breskve 24 Din. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 36, jajca 0.60 do 1, med 14 do 16 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem, dne 4. julija tega leta je bilo pripeljanih 338 svinj in tri koze; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7 do 9 tednov stari komad od 200 do 250 Din; 3 do 4 mesece stari od 300 do 350 Din; 5 do 7 mesecev stari od 450 do 500 Din; 8 do 10 mesecev stari od 600 do 850 Din; eno leto stari od 1000 do 1200 Din. En kg žive teže od Din 11 do 13; en kg mrtve teže pa od Din 15 do 16.50. Prodanih je bilo 155 svinj.

Zdravilne rastline, v besedi in podobi z navdilo, kako se nabirajo in sušijo. Knjižica stane Din 6.— Čas za nabiranje zdravilnih rastlin je tu! Znano je, da je Slovenija izredno bogata na zdravilnih rastlinah, samo, da jih ne znamo zbirati in sušiti. Ne-le posamezni kmetje in vlničarji, ampak tudi trgovci naj bi se začeli za stvar zanimati! V sedanjih časih se težko dobi denar, zdravilne rastline pa imajo svojo ceno! Ako bi kdo ne vedel, kam se naj proda zdravilne rastline, naj vpraša v apotekah. — Naročajte knjižico »Zdravilne rastline« pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5 in Aleksandrova cesta 6.

Vojaška. Nov kavalerijske rekrut je dobil najbolj nagajivega konja v celji četi. Narednik pride pred četo in zapove rekrutom: »Zapomnite si, nihče ne sme s konja brez povelja.« — Rekrut se je komaj dobro vsedel v sedlo, ko konj že začne biti in skakati na vse strani. Narednik zapove dirko v galop. Rekrutov konj pa se postavi na prve noge in vrže rekruta čez glavo na tla. Zdajci pridirja k njemu narednik, rekoč: »Ali nisem rekel, da ne smeš brez povelja s konja? Kdo ti je dal povelje?« — Rekrut: »Vejo kaj, gespud, samu tamle se usedte, k'sem se jest, pa bodo šli tudi vani brez vsakega povelja doli...«

Domišljavost. Turški sultan Ahmed III. je bolehal na domišljavosti in si domišljal, da mu sedi na nosu velika muha, ki se ne da pregnati. Trud vseh zdravnikov, da bi ga ozdravili, je bil zaman. Pokličejo francoskega zdravnika de Duca. Ta mu da neko omamilo, mu potegne z nekim orodjem parkrat preko nosa in mu zdajci pokaže muho, ki jo je bil že prej v ta namen pripravil, rekoč: »Vidite, tu je!« — »Da, ta je, ta!« vzklikne sultan ves radosten. »Ta spaka mušja me je mučila tako dolgo in nikdo je ni maral videti.« — Sultan je bil ozdravljen.

Lístnica uredništva. Velika Nedelja: Svoto 10 Din smo izročili upravništvu na račun Vaše naročnine. Da ste nam zdravi!

potnika po tem gozdu v smeri proti tej koči. Bil je mož vitke postave, ogrnjen v kratek plašč, izpod katerega se je videl meč, na glavi mu je čepela visoka kapa. V desnici je nosil svetilko, od koje je padala svetloba na njegov blede obraz. V levi je držal za uzdo vranca, na katerem je sedela ponosna gospa, ogrnjena v plašč, ki je bil obrobjen z dragoceno kožuhovino. Drugi manjši konjiček, bržkone določen za voditelja, je letel zadaj kakor psiček.

Mož se je ustavil pred kočjo. Potrkal je trikrat na okenska vratca, ki so se takoj odprla. Rahel: Kdo je, se sliši in s črno ruto pokrita glava ženske se prikaže. Ko je zagledala gospo in njene spremljevalca pred kočjo, je takoj zaprla okno in šla k vratom, da jih odpre.

Medtem se gospa obrne k svojemu spremljevalcu ter mu reče: »Jezdi k bližnji gostilni tam ob bregu, Rudolfi, v eni uri pa pridi po me.«

Rudolfi, kajti on je bil, pokima z glavo ter zgine z obema konjema v gozdu, gospa pa stopi v kočjo.

Soba je bila mala, stene so bile zbite iz ilovice, mala miza, postavljena ob steni, dva skoraj na pol polomljena stola in stara omara, to je bilo vse pohištvo. V enem kotu je bilo ognjišče, na

katerem je bil kup žerjavice, poleg katere je sedela velika črna mačka ter pazljivo gledala gospo.

Prebivalca kočje je bila mala, precej debela ženska v starosti približno štirideset let, bledega obraza, ob katerem so se vsipali rdeči dolgi lasje; v okroglem obrazu je bil svetilo dvoje ne navadno velikih oči, katerih zelenici sta škilili na dve strani. Kratek nos je imel grd izrastek, ki ga je pokrivala črna ruta.

Ta ženska je bila znana med ondotnimi prebivalci po imenu Prihta Rosenberger. Bila je na glasu kot prebrisana, v marsikaterih stvareh izkušena ženska. Njen sloves kot poznavalke zdravilnih rastlin in kot vedeževalke je bil daleč razširjen, zato se je marsikateri zglasil pri njej, bodisi bogat ali reven, ki je iskal pomoči.

Glas o tej izkušeni ženski se je raznesel tudi čez meje Štajerske. Zato je prišla k njej tudi ta gospa, ki je dopotovala iz daljnega kraja, da se pouči pri vedeževalki o vsem, kar ji teži srce.

Vedeževalka se ji približa ter jo vpraša:

»Kaj želite?«

Gospa pogleda po sobi ter odgovori:

»Mislim, da me je moj sluga pripeljal na pravo mesto. Ali sem v hiši znane zdravnice, ve-

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden!

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razentega pa resničen dogodljaj iz misijonov »Mladostni navihaneec — postane redovnik« in mične zgodbi za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov: **Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.**

Iz katere banovine je potreben izvoz vina?

Krizo v vinogradništvu Jugoslavije bi bilo mogoče odstraniti najenostavnejše z dvigom izvoza. Za poživljenje izvoza je razpisala naša vlada posebne izvozne premije, osnovala je poseben oddelek za zunanjo trgovino itd.

Seveda se bodo čutili mnogi poklicani in nepoklicani vinogradniki, vinski trgovci ter vinarske zadruge glede prejema podpore zapostavljene in potisnjene v ozadje. Baš radi tega sem sestavil statistiko, da si lahko ustvari

iz nje vsak pravilno misleč človek pravo sodbo. Statistika temelji na uradnem izkazu iz leta 1925 glede prebivalcev in vinogradništva v Jugoslaviji.

Banovina	Prebivalcev		Površina vinogradov		Produkcija vina hl			Lit. vina na osebo	Odvisek
	skupno	%	skupno ha	%	skupno	%	na ha		
1 Dravska	1,177861 ⁽⁵⁾	9.43	24401 ⁽⁴⁾	13.71 ⁽³⁾	616275	15.05	24.5 ⁽⁵⁾	52.40	+ ⁽²⁾
2 Savska	2,219379 ⁽¹⁾	17.75	29293 ⁽³⁾	16.74 ⁽¹⁾	808719	19.71	25.3 ⁽³⁾	36.45	—
3 Vrbaška	649463	5.20	101	0.06	3519	0.09	39.5 ⁽¹⁾	0.54	—
4 Primorska	1,068315	8.55	31954 ⁽²⁾	17.95 ⁽⁴⁾	593940	14.50	12.7	55.60	+ ⁽¹⁾
5 Drinska	2,021914 ⁽²⁾	16.17	10879	6.12	294217	7.19	21.2	14.55	—
6 Zetska	499012	3.99	8879	4.99	242187	5.92	24.0	48.50	+ ⁽³⁾
7 Donavska	1,494929 ⁽⁴⁾	11.97	35994 ⁽¹⁾	20.20 ⁽²⁾	677191	16.52	18.5	45.30	+ ⁽⁴⁾
8 Moravska	1,055934	8.45	20763 ⁽⁵⁾	11.58 ⁽⁵⁾	500841	12.22	25.0 ⁽⁴⁾	47.39	+ ⁽⁵⁾
9 Vardarska	1,530739 ⁽³⁾	12.24	9091	5.11	160070	3.91	19.0	10.46	—
10 Beograd	780989	6.25	6611	3.71	200453	4.89	30.0 ⁽²⁾	25.60	—
Skupno...	12,498585	100.00	177966	100.00	4,097412	100.00	24 povpr.	33.67	

1. Kar se tiče števila prebivalcev v Jugoslaviji je po odstotkih na prvem mestu Savska banovina, na drugem Drinska, na tretjem Vardarska, na četrtem Primorska in na petem Moravska banovina.

2. Z ozirom na z vinogradi obdelano površino in na množino hektarjev prednjači Donavska banovina, na drugo mesto pride Primorska, na tretje Savska, na četrto Dravska in na peto Moravska banovina.

3. Kar se pa tiče količine pridelane vina, zavzema prvo mesto Savska banovina, tej sledi Donavska, za to pride Dravska, Primorska in Moravska banovina.

4. Kar se tiče producirane količine pri hektarju od trte zasajene ploskve, je na prvem mestu Vrbaška banovina, za to Beograjska, Savska, Moravska in Dravska banovina.

5. Najvažnejša točka glede nujnosti izvoza je razvidna iz zadnje kolone,

koliko litrov pridelanega vina odpade iz dotične banovine na eno osebo. Z ozirom na to točko prednjači Primorska banovina, potem sledijo: Dravska, Zetska, Donavska ter Moravska banovina.

Kot zaključek iz zgorajne statistike sledi nujna potreba podpore po temle ključu: **Primorska in Dravska banovina**. Treba bo tudi tema dvema banovinama nakloniti vse izvozne prednosti.

Glede izvoza vin iz Dravske banovine je naravna potreba, odkar ljudje pomnijo, milo ognjevita, na kislini revna vina jemati iz Banata in Srema in z njimi zrezati povprečno kislina in bolj trda štajerska vina.

S katerimi sortami in kako se naj to zgodi, je bila vedno skrivnost posameznih vinskih kleti. Na podlagi kemičnih razkrojitev (analiz) naravnih vin lahko tudi objavimo ogrodje rezanja in razmerje za rezanje določenih

količin. Notrajne sorodstvene stopnje zamore določiti le preizkušeni kletar sam in ne kak kemik ali matematik.

In ravno taka vina rabimo za izvoz, kajti le lastnosti teh povspešujejo človeško zdravje. — Pa uživanje in presojo takih vin je sedajni človeški rod skoro popolnoma zavrgel in jih nadomestil s poboljšanimi umetnimi vini, ki so panč iz spirituoza.

Franjo Rudl.

NAŠA DRUŠTVA

Vsem društvom! Te dni razpošiljam vsem društvom zelo važen material za posebne prireditve, ki se naj vršijo vsaj v vseh večjih krajih za več društev skupaj, ako že ne v vsakem kraju. Opozarjamo posebno fante in dekleta na ta material, naj takoj v domačem

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Koroška c. 5

deževalke in čaravnice Prihte na Ptujskem polju?»

Nagovorjena povese oči in neka plahost se ji trenutno pokaže na obrazu. Čez nekaj časa spregovori z rahlim nasmehom:

»Tako me imenujejo ljudje. Jaz pa nisem zdravnica, ne vedeževalka, še manj pa čaravnica. Naj me Bog obvaruje pred takim počenjanjem!«

»In vendar,« poseže vmes gospa, »je zdravilo, napravljeno iz zelišč v tem kraju, rešilo grofa Tatenbaha gotove smrti, katero so mu zdravniki že napovedali.«

Ženska je gledala mrko pred se ter reče:

»Ni prav, da je grof povedal, česar bi ne smel. V bodoče Prihta ne bo nobenemu več skuhal takega zdravila, namreč se bo še bolj zaprla pred nevhvaležnimi ljudmi.«

»Ne delajte tega,« reče gospa, »kdor zna vlti tako tekočino v žile bolnega človeka, da ozdravi, ta ne sme zapreti svoje hiše onim, ki trpijo in prosijo.«

»Rekla sem vam že,« reče vedeževalka nevoljno, »da ne kuham nobene čarovniške pijače. Kar sem dala grofu Tatenbahu, je navadno zelišče, ki ga najdete tudi pri vas.«

»Pomirite se, dobra žena,« reče gospa, »ne

bojte se me. Nisem prišla kot vohunka krvne sodnije v Gradcu ali Celju, da bi vas obtožili čarovništva ali drugih prepovedanih stvari.«

Vedeževalka pogleda gospo z dolgim in ostrim pogledom, nato pa reče z mirnim glásom, iz katerega je odmevalo zaupanje:

»Od vas, plemenita gospa, se nima prebivalca te kočice ničesar bati. Ana Katarina Zrinjska je preveč ponosna in vzvišena, da bi bila ovaditeljica uboge kočarice, katero so razvpili kot vedeževalko in čaravnico, ker ne poznajo njenih čisto naravnih sredstev. Sicer pa je,« pripomni Prihta s posebnim naglasom, »tudi soproga prezvzišenega hrvatskega bana stopila v to ubogo kočico, da dobi nasvet od mirne kočarice.«

»Vi me že poznate,« vpraša gospa presenečena.

»Poznam vas, grofica Zrinjska, in tudi vem, zakaj ste prišli v mojo kočico.«

Na obrazu grofice Zrinjske — kajti ona je bila, ki je prišla s konjušnikom Rudolfijem — se je bralo veliko začudenje; stopila je korak nazaj in je pozorno opazovala priprosto postavo vedeževalke, ki ni imela ničesar nenavadnega na sebi.

društvu sežejo po njem in naj takoj začnejo s pripravami. Slovenski narod zahteva od nas te prireditve! Nič odlašanja in nič oklevanja! Naše prireditve bodo odgovor, katerega Korošci ne morejo dati! Prosimo torej, da se v smislu okrožnice vse izvrši!

Krščanska ženska zveza ima v nedeljo, dne 13. julija ob 6. uri zjutraj v stolni in mestni župni cerkvi svojo cerkveno pobožnost s skupnim svetim obhajilom v spomin na zlato sveto mašo knezoškofa dr. Andreja Karlina. — Vljudno vabimo vse članice in podperne članice, da se udeležijo te cerkvene pobožnosti, kakor tudi popoldne svetega blagoslova z darovanjem v prav obilnem številu. Odbor.

Kamnica. Naše izobraževalno društvo je na Petrovo priredilo prav lepo uspelo proslavo v čast presv. Srca. Na sporedu je bil govor o pomenu verske vzgoje, nato žaloigra »Junakinja presv. Srca«, vmes pa je pel cerkveni pevski zbor. Domačini so se udeležili prireditve v tolikem številu, da so do zadnjega kota napolnili dvorano. Vsem gledalcem, zlasti staršem, je šla globoko do srca velika požrtvovalnost male prvoobhajanke Alenčice, ki daruje za očeta svoje mlado življenje. Zadnje nedeljo, dne 6. julija popoldne nas je obiskala mariborska stolna Marijina družba pod vodstvom g. voditelja Kokošineka. Po cerkveni pobožnosti se je v čast gostom ponovila igra »Junakinja presv. Srca«.

Dijaška prireditev pri Sv. Janžu na Dravskem polju. Izobraževalno društvo pri Sv. Janžu na Dravskem polju priredi v nedeljo, dne 13. julija ob treh popoldne v domači dvorani dijaško prireditev. Na sporedu so tri igre, dijaško petje in dijaški orkester. Dijaki pevcij naj pridejo že v soboto. Prinesite s seboj instrumente. Vse dijake, ki pridejo, pa prosimo, da nam javijo svoje število vsaj do petka na naslov: Lojze Cafuta, Sv. Marjeta na Dravskem polju, pošta Rače.

Gornja Radgona. Posojilniški prostori so takoj po večernicah oživali. Narod se je zbral, da tekmuje za krasne dobitke tombole katoškega prosvetnega društva. Ko so že bili dvignjeni vsi manjši dobitki, se je pripeljal z vlakom iz Radenec zastopnik neke mariborske tvrdke, g. Gustav Bratec, si hitro kupil nekaj kart in se pridružil množici. Imel je zares posebno srečo, ker so bile po vrsti klicane njegove številke, in ta sreča ga je tudi spremljala, ko je bil potegnjen žreb za prvi dobitnik 1500 Din. Društvu je daroval 100 Din. Nekateri so malo skimovali, kako je to, da gre glavni dobitnik vedno iz župnije. Pravzaprav pa je to dokaz, kako veliko zanimanje vlada med ljudstvom za naše prosvetno društvo, ker ni bila zastopana samo domača župnija, temveč ves gornji del okrajnega glavarstva. Prireditveni odbor je svojo nalogo rešil pravično in nepristransko. Dobitek si je vsak sam izžrebal, kar je bilo večkrat silno zabavno, na primer, ko je neko dekle potegnilo namesto kave fajfo za tobak in nekdo drugi, ki so se mu že sline cedile po steklenicah vina, pa je potegnil lesene grablje. — Naravnost izborna pa je bila postrežba, če namreč omenim spretnost in uljudnost naših mladenk, ki so vedele, da ostanejo vsem gostom v nepozabnem spominu zlasti zato, ker so jim prinašale tako izborno vinsko kapljico (iz kleti g. Franca Hujsjaka, Ptujška cesta), kakor je že dolgo nismo srkali v našem trgu. Povsem razumljivo je torej bilo, da se je po končani tomboli razvil prav prijeten družabni večer, katerega so se udeležili večinoma vsi odlični zastopniki trga. Naša domača godba je s svojim ubranim nastopom odlično pripomogla k temu, da je prireditev dobro uspela. Vsem udeležencem in sotrudnikom izreka odbor srčno zahvalo!

Velika Nedelja. Dramatični odsek bralnega društva »Mir« pri Veliki Nedelji uprizori v nedeljo, dne 13. julija tega leta po večernicah v svoji društveni dvorani zelo zanimivo ljud-

sko igro s petjem v treh dejanjih »Pri kapelici«. Tu bo prišel vsak na svoj račun. Ljubitelji smeja se bodo lahko smejali nagajivemu pastirčku Jurčku in njegovi Agati, resni pa bodo spoznali resničnost pregovora: »Božji mlini meljejo počasi, a gotovo«. Krivica nekaj časa navidezno zmaguje, a končno vendar zmaga pravica in poštenje. Torej na veselo svidenje!

Veržej. Dekliška zveza proslavi v nedeljo, dne 13. julija desetletnico svojega obstoja. — Predpoldne bo sveta maša s pridigo, popoldne pa proslava v Marijanišču. Kot slavnostni govornik bo nastopil g. župnik Gomilšek, ki je pred 9 leti ustanovil našo Dekliško zvezo. Naša neumorno delavna gdč. Štupca iz Maribora nam bo predavala na podlagi lepih skioptičnih slik o Lurdu in lurški pastarici. Naša dekleta pa bodo nastopila z deklamacijami in kratkimi prizori. Sestre, pridite k nam in se z nami veselite! Čim več nas bo, tem bolj veselo bo!

Št. Janž pri Velenju. Vsa vesela in praznična je bila nedelja presvete Trojice — praznik mladine. Zjutraj je pristopilo k prvemu svetemu obhajilu 22 otrok, ki so se veselili svoje prve velike sreče. Pogoščeni in obdarjeni so jo nesli iskrih oči in radostnih src v svoje domove. Želeli smo jim, da bi ta sreča ostala tudi večna. Popoldne pa je veselje in praznično razpoloženje doseglo svoj višek, ko je bilo devet deklet sprejetih v Marijino družbo in 36 šolarjev v nanovo ustanovljeni Marijin vrtec. Po prelepih in ganljivih besedah č. g. msgr. in dekanijskega voditelja Ivana Rotner iz Škal so se izvršili sprejemni obredi gladko in v veliko spodbudo mnogošte-

vilnim navzočim. Da je bila vsa cerkev ob tej priliki spremenjena v pravi cvetličnjak, je pri gorečnosti naših deklet za lepoto hiše božje samoobsebi razumljivo. Po odpetih litanijah, ki jih je res pela vsa cerkev, se je vršila v društveni dvorani kratka akademija. Vrstile so se pesmi Marijinega vrtca z deklamacijami in dvema govoroma. Pozdravni govor je imela prednica Marijine družbe, ki se je zahvalila vsem Marijinim otrokom za pogumno izpoved ljubezni in zvestobe Mariji, zahvalila starše, ki so z veseljem dovolili svojim otrokom, pomnožiti naše vrste, predvsem pa č. g. dekanijskega voditelja za trud in naklonjenost, ki ga je kljub bolehnosti žrtvoval naši hiši. Nato je nastopil naš dijak-kongreganist Filip Rednak, ki je v izbranih in navdušeno besedah zapel visoko pesem tako pomembnim in potrebnim Marijinim družbam. Končno so udeleženke še uprizorile ljubki prizorček: Marijina hči pred nebeškimi vrati. Dvorana je bila popolnoma zasedena. Marija, blagoslavljal naš mladi rod in od njega započeto delo. — Lepa (kresna) nedelja, dne 22. junija je bila letos enkrat res pošteno vesela. Že dolga vrsta mož v procesiji in mogočno streljanje naših fantov nas je močno razveselilo. Popoldne po večernicah pa je izzvala v nas mnogo smeja krasno podana igra »Namišljena nevesta«, ki jo je uprizorilo na našem odru prosvetno društvo »Gospodar« v Petrovčah. Igralci in tamburaši, ki so igrali v odmorih, so pokazali, kako se mora lepo igrati, domačini pa, kako znajo biti plemenito gostoljubni. Dvorana je bila natrpano polna. Dosežen je bil vsestranski, popolni uspeh. Hvala vam, Petrovčani! Če bomo tudi mi kaj zmogli, vam obisk vrnemo.

Novi sodi za vino, sadjevec kakor gnojnične sode, izdeluje zelo po ceni Jožef Zvonar, sodarstvo, Stari trg, Slovenjgradec. 843

Učenca sprejme Fridrih Dvoršak, krojač, Maribor, Koroška cesta 49. 845

Kovaški pomočnik se sprejme takoj pri M. Bregant, Orehova vas 37, Slivnica pri Mariboru. 846

Mlinarskega pomočnika, pridnega in poštenega sprejemem. Nastop 15. julija 1930. Plača po dogovoru. Valjni mlin, Radeče pri Zidanem mostu. 844

Stari gospod z nekaj premoženjem se sprejme na celo oskrbo. Naslov v upravi lista. 842

POZIV!

V vsakem mestu uredimo podružnice. Vsled tega iščemo sposobno osebo kot

poslovodjo (-odkinjo)

Mesečni dohodek 150—200 dolarjev. Ponudbe z označbo „Novelty 133 A“ na oglasni zavod Interreklam d. d., Zagreb, Marovska ulica 28. 841

DOPISI

Št. Peter pri Mariboru. Od vseh strani se nam je obljubovalo, da se bo letos pričelo z nadaljevanjem prepotrebne okrajne ceste Nebova—Ložane. Pa imamo že mesec julij, pa o kakšnem pričetku ni ničesar opaziti. Dopršitev okrajne ceste Št. Peter—Ložane je za nas velikega pomena, zato tudi želimo, da se naša stara želja enkrat uresniči. Pogreba mariborskega stolnega župnika g. Fr. Moravca so se udeležili tudi šentpeterčani. Saj smo

ljubeznivega gospoda tudi mi radi imeli. — Suša se že občutno pozna po poljih in travnikih. Pa tudi vinske gorice in sadonosniki rabijo dežja. — Zunanost podružnice Matere božje na Gorci bi bila potrebna popravila. Zato pa naj domačini, kakor tudi tuji — častilci Marijini, ko pridejo na prijazno Gorco, polože v to svrhu svoj dar Mariji na oltar.

Razvanje pri Mariboru. Občinski odbor je v svoji zadnji seji sklenil, da prispeva primeren znesek za tovorni kolodvor v Hočah. — Občinsko cesto, ki veže Razvanje z državno cesto, smo letos temeljito popravili. — Tombola, ki jo je priredilo tukajšnje prostovoljno gasilno društvo, je dobro izpadla. Za namene društva je ostalo precejšnje število tisočakov. Prijateljem gasilnega društva prav lepa hvala, vrlim gasilcem pa naj bo tudi zanaprej ljub izrek: Bogu v čast, bližnjemu v pomoč.

Trbonje. Pri nas je pogorelo gospodarsko poslopje Tomaža Gačnik pri Sv. Danijelu v župniji Trbonje. Hiša in škedenj sta zgorela do tal. Rešili so samo živino in nekaj sodov jabolčnika. Stara mati, 76 let stara žena, je hotela na podstrežje, ko je hiša že gorela, da bi rešila obleko, pa se je pri tem tako opekla, da je drugi dan umrla na posledicah opekline. Dobri sosedi so prihiteli na pomoč, a ognja niso mogli pogasiti, ker ni nikjer v bližini vode in je tudi teren skoro nedostopen. Vsa družina je usmiljenja vredna, posebno še, ker je posestnik zelo nizko zavarovan.

Slivnica pri Mariboru. V nedeljo, dne 6. julija tega leta se je po soparnem vremenu prejšnjih dni ob pol 11. uri predpoldne nenadoma pojavila huda nevihta. Začelo je takorekoč iz jasnega neba treskati in grmeti. Nato se je vliha silna ploha, ki pa je trajala le četr ure. Med ploho je udarila strela v gospodarsko poslopje g. Jožefa Bandur. Vsled silne vročine so bila mahoma vsa poslopja g. Bandurja v ognju, in je zgorelo razven živine in svinj vse: krma in deloma že letošnja žetev in vsa poslopja. Ogenj se je razširil hitro na zraven stoječe gospodarsko poslopje g. Stefana Falež, bivšega narodnega poslanca. Na lice mesta so takoj prihiteli požarne brambe

iz Maribora, Rač, Hotinje vasi, Hoč in Pobrežja. Tej hitri pomoči se je zahvaliti, da je g. Faležu zgorelo le gospodarsko poslopje s krmno; živino so pravčasno rešili. Tudi drugi objekti g. Faleža so bili po požrtvovalnem delu rešeni ognja. Brez hitre pomoči ognjegascev pa bi bil požar uničil v tej vročini in suši celo vas nad 60 hiš, kot se je to zgodilo leta 1883. Čast vrlemu gasilstvu!

Sv. Marjeta ob Pesnici. Imamo, kakor povsod, vesele in žalostne novice. Naše njive, zlasti ob hribih, trpe na grozni suši, katera pa na drugi strani prav dobro streže vinogradom. Sadja se nam malo obeta. Kaj bo le z otavo, če nam košenin ne porosi kmalu dež! Pa kaj še nam je zopet v mislih? To le trajno suho vreme pozivlja k dvojnemu: Posestnike, da spet temeljito osnažijo jarke, saj vemo, kako dobro je to učinkovalo pred dvema leti. To je eden poziv. Drugo pa gre na naslov naših oblasti: Ne le, kadar že plavamo v povodnjih, tudi zdaj, ko zemlja poka od suše in vročine, se nam toži po tolikokrat obljubljeni regulaciji Pesnice. — V četrtek smo spremili k večnemu počitku 11 letno, pridno učenko, pravo ljubljanko doma, v šoli in pri sosedih, našo nepozabno Mimiko Jančičevo, ki je v torek zjutraj splezala po slastne črešnje, prepevala na drevesu, a v trenutku strmoglavila z višine z glavo na trda tla ter že v dveh urah izdihnila. Ob grobu ni bilo nikogar, ki bi ob poslovnih besedah g. šol. upravitelja ne jokal za to bujno, mlado življenje. Prav je trdil nekdo ob odhodu s pokopališča: Tako ginja pogreba nima noben milijonar! Mimika, med krilatci se raduj in molji za nas!

Sv. Marjeta ob Pesnici. Vidov in domovinski dan pri Sv. Marjeti ob Pesnici smo letos proslavili minulo nedeljo, dne 29. junija, in sicer v šoli. Ondi se je zbralo okoli 300 ljudi, tako da so bili prostori premajhni in so ljudje morali deloma odhajati. Nastopili so učenci in odrasli z govori, prizori, deklamacijami, igranicami in petjem. Sodeloval je tudi domači pevski zbor. Zelo ganljiva je bila skupina »Neodrešeni domovini«. Sledila je druga, na deželo zelo sodeča ter ljubezen do kmetstvo delavskega stanu zelo umestno vzbujajoča skupina »Na kmetih«. Dobra, poučna je bila igra »Zapeljivec«. Mnogo smeha je izzvala igra »Ženin Miha« in igra »Dve teti«. Vmes so prav lepo prepevali učenci in pevski zbor. Vedno občutneje pogrešamo večjo dvorano za prireditve. Upajmo, da polagoma pridemo do tega. Dokler pa imamo tako pridne prireditelje in tako zanimajoče se sosede, pa delujemo v dosedanji edinosti dalje!

Sv. Lenart v Slov. goricah. V ponedeljek, dne 7. julija smo spremljali k večnemu počitku Jurija Dimat, posestnika v Partinju. — Dočakal je izredno starost 78 let. Bil je 45 let varčen gospodar. Bil je krščanski mož ter naročnik Slovenskega Gospodarja. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Na sedmimi so darovali pogrebci za uboge rudarje v Trbovljah in za bogoslovje v Mariboru 133 Din. Vsem se iskreno zahvaljujemo. Naj rajni v miru počiva, njegovi rodbini pa naše sočalje!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Huda suša, katera je trajala cele tri tedne, nam je pripomogla, da smo lahko spravili seno, zadnji teden pa nam je blagodejni dež, hvala Bogu, prav lepo namočil suho zemljo. Letina se kaže v povprečnem precej dobra. Vendar, kjer je sadje v zimi leta 1928 hudo pomrznilo, bo letina bolj slaba. Naše ljudstvo že komaj čaka jeseni, ko bo sadje na prodaj, ker vse toži o hudi denarni krizi, kar se vidi tudi pri posojilnici, ki je imela veliko prošnjikov za posojila. Občina Korena gradi pridno cesto naprej ter je že letos dosti izdelala. Okrajni cestni odbor pri Sv. Lenartu je nakazal za to zgradbo letos 25 tisoč Din. Prosili bi še krhansko upravo in državo za prispevke, da moramo čimveč dela izvršiti. Pohvalno se moramo izreči tudi cestnemu odboru v St. Lenartu, da je prišel s temeljito popravo na na-

ših cestah, kar bo se še videlo v jeseni, ko bodo ceste dobile dosti gramoza. V zadnjem času je veliko občin vzhodnih Slovenskih goric prošlo za trasiranje ceste Biš—Bišečki vrh—Selce—Zikarce—Korena in Sp. Duplek. To bi bila krasna proga in lepa zveza preko novega mosta čez Dravo v Zg. Dupleku z našim Mariborom. Pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah se snuje nova občinska hranilnica iz sedanje okrajne. Upanje je, da bodo vse občine pristopile kot soustanoviteljice.

Sv. Lenart-Osluševci. V ravnokar dovršenem prvem polletju smo imeli štiri pogrebe šolarjev. Pretekli teden smo izročili v naročje matere zemlje komaj 9 letnega Janka Venta iz ugledne Ventove družine v Osluševcih. Svojci so storili vse, kar je bilo v danih razmerah mogoče, samo, da si ga ohranijo. Žrtvovali so denar in trud, toda vse skupaj ni pomagalo, fantek je umrl na posledicah vnetja ledvic. Ob vsakem pogrebu šolarja skrbi g. upravitelj Megla, da se pogreba udeleži tudi šolska mladina. V tem slučaju pa je še posebej oskrbel nagrobno petje od strani njegovih sovrstnikov, katera plemenita gesta se je zelo dopadla svojcem pokojnika, kakor drugim faranom.

Razbor pri Slovenjgradcu. Dne 13. julija tega leta bodo naši sosede Zavodnjčani ponovili tukaj zabavno igro »Scapinove zvijače« in sicer ob treh popoldne v Suhidolu. Ker gre čisti dobiček v dobrodelne namene, se vabite vsi prijatelji lepih iger, da pridete v obilnem številu. — Dne 20. julija pa se bo vršilo tukaj slovesno godovanje farnega patrona sv. Daniela, takozvana »lepa nedelja« in zopet ste prisrčno vabljeni vsi sosede od daleč na okrog, da nas ob tej priliki posetite, saj Razbor je lepa razgledna točka in pri Pečolarju bo vsakemu na razpolago dobra kapljica ter topla in mrzla jedila. — Dne 27. junija nas je iznenadil grof Thurn, ko se je iz svojega gradu Urški dvor pripeljal s svojo družino na avtu firme »Tatra« k cerkvi na obisk k gosp. župniku in na Petrovo, dne 29. junija pa k svetli maši. Ljudje so radovedno ogledovali prvi avto, ki si je upal po slabi, ozki hribovski cesti k nam.

Sv. Primož na Pohorju. Strela je uničila gospodarsko poslopje pri Pušniku, našem gostilničarju. Bilo je v soboto, dne 5. julija ob treh. Ravno smo se pripravljali na lepo nedeljo. Dekleta so prišla k cerkvi narejat vence. V gostilni pa so tudi imeli obilo opravka, da bi mogli drugi dan postrči gostom. Kar se zbere neznatno oblakov nad Vuzenico in Sv. Primožem. Eden prvih udarcev strele, in že je bil škedenj, ki stoji samo par metrov proč od hiše v velikem ognju. K sreči ni vlek veter proti hiši in je bilo takoj tudi par nalivov dežja. Tudi se je zbralo še dosti hitro precej ljudi. Eni na strehi, drugi pa hitro nosijo vodo. In tako se je obvarovala hiša, ki se je že pričela užigati od prevelike vročine.

Polenci. Zadnje sredo je bilo pričakovati iz oblakov, ki so se podili od juga, pohlevnega dežja. A tega ni bilo, ampak blisk in grom. Strela je udarila v mogočno, lepo cvečečo lipo posestnika Ivana Šumenjaka. Le sreča, da ni šinila v poleg stoječe s slamo krito gospodarsko poslopje, ki bi radi pomanjkanja vode moglo pogoreti do tal. Treska in hudega vremena, reši nas, o Gospod!

Šmartno ob Paki. Glavni odbor Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne v Ljubljani priredi letos dne 20. julija pokrajinski shod Z. S. V. v Šmartnem ob Paki. (To je tisti shod, ki je bil vsako leto v Petrovčah.) Pokrajinski shod se bo vršil s sledečim sporedom: Ob pol 10. uri sveta maša za vse padle vojake občine Šmartno ob Paki in za našega nepozabnega predsednika Z. S. V. g. majorja Colariča. Sveto mašo bo bral č. g. bivši vojni kurat Bonač iz Ljubljane. Po svetli maši bo pri spomeniku v vojni nadlim vojakom pridiga, ob enem pa tudi odkritje maihne plošče s primernim napisom in s sliko pokojnega g. majorja Colariča. Po pridigi slovesni libera za padle vojake in g. majorja Colariča. Pri pri-

digi govori č. g. Bonač. Po končanem cerkvenem opraviilu bo javni pokrajinski shod vseh bivših vojakov za celo Savinjsko in Šaleško dolino, to je za sreze Celje, Gornjiograd in Slovenjgradec Vsi, ki bi nastopili kot govorniki, se morajo poprej javiti pri Zvezi slovenskih vojakov v Šmartnem ob Paki. Popoldan ob 3. uri bo pa priredilo Kolo jugoslovanskih sester igro v počast. pokojnemu g. majorju Colariču. Čisti dobiček pa je namenjen za revno deco.

Št. Peter v Savinjski dolini. Pogreb župana Jerneja Novaka dne 2. julija tega leta je bil izredno veličasten. Žalnih gostov je prišlo od blizu in daleč ogromno število, da izkažejo zaslužnemu možu zadnjo čast in mu izprosijo od Boga večni mir. Iz Celja je prišel mil. g. opat Peter Jurak, iz Gotovelj preč. g. Robert Vaclavik, da obenem z domačim g. župnikom zapojejo pokojnemu prepričano katoliškemu županu: in paradisum deducant te angeli — v raj naj te popeljejo angeli. Pesmi žalostinke, ki so jih prednašali z globokim občutkom gospodje pevovodje Cvenk, Zupanc, Goršek in Skorjanc v družbi z drugimi spretnimi moškimi pevci, so ganile navzoče do solz; mile žalostinke, proizvajane po šentpeterski godbi pod vodstvom g. Josipa Gerlih so pretresale srca vseh. Z resno ubranim korakom je spremljala vrlo urejena šentpeterska požarna bramba ob desni in levi voz, ki je okrašen z venc ljubezni in hvaležnosti, peljal nepozabnega moža-župana. Preč. g. opat je v žalnem govoru naglasil pokojnikovo ponižnost, požrtvovalnost in veliko postrežljivost napram vsakemu občanu in ob vsakem času. Deset let je rajni županoval; v tem času mu je bilo dano, da na občinskih tleh pozdravi v imenu cele občine: enkrat Njegovo Veličanstvo kralja Aleksandra; dvakrat pa prevzvišenega knežskofo lavantinskega. Mož, ki je mnogo knjig prečital, je svojo ulogo vsakokrat dostojanstveno rešil. Bil je za svoje zasluge odlikovan z redom svete Save V. vrste. Župan Novak in nenadno preminuli njegov podloški sovaščan, dobri Filip Voh sta bila dva kremenita, krščanska moža. Blag jima spomin!

Sodešinci. V četrtek, dne 3. tega meseca se je majhen otrok posestnika Sajžlarja iz Soderšinec v Pekmurju hotel malo pošaliti z vžigalicami in si je zanetil v skednju ogenj. Strašna vročina, ki splošno vlada, ni dopustila, da bi se ogenj ugasil in pogorela je hiša, hlev, skedenj in svinjski hlevi, ki so bili ravno pred dvema urama dograjeni. Takoj so prihiteli požrtvovalni gasilci iz vseh sosednjih občin, celo iz Radlarsburga so prišli z motorno brizgalno in tem se je zahvaliti, da ni pogorelo vse do tal. Treba si je pač zapomniti, da ne smejo priti otroci do vžigalic in drugih takih sredstev.

Sv. Lenart nad Laškim. Tukaj imajo dne 23. julija svoje sestanek duhovniki letnika 1901 mariborskega bogoslovja. Nekateri izmed njih, ki so bili v duhovnike posvečeni v tretjem letu bogoslovja, obhajajo pri tej priliki 30 letnico mašništva. Ob 10. uri bo pridiga in slovesna sveta maša za vse žive in rajne tovariše. Pridigoval po veleč. gospod dr. Jan. Ev. Kociper, gimnazijski profesor v Mariboru.

Laško. Šmohorska cerkev nad Laškim je dobila nove zvonove. Blagoslovitev se vrši v nedeljo, dne 13. julija tega leta. Cerkev je lepo prenovljena od zunaj in znotraj. Izletniki in romarji iskreno vabljeni na ta prijaen hrib, ki nudi tako lep razgled.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Novic nam ne zmanjka, a žalibog vedno več žalostnih ko veselih. V nedeljo, dne 29. junija smo izročili materi zemlji cvet mladosti, pridno deklico, učenko I. razreda Roziko. Postala je žrtev dveh nič vrednih, slabo vzgojenih fantov, ki sta jo na zverinski način posilila in oškrunila njeno mlado in nedolžno telesce. Ta je sama pred smrtjo izpovedala in tudi

zdravniška preiskava je to dognala. Na tako žalosten način je torej morala končati svoje mlado nedolžno življenje. Pogreb je pričal, da so jo vsi radi imeli. Opravičene so bile solze, ki smo jih pretakali ob tvojem preranem grobu. Počivaj v miru!

Ormož. Če vam povem, da smo pred dnevi videli medveda, pravega kosmatega medveda, se boste smejali, češ, saj smo ga pri nas tudi in pa še opico in cigana. Toda mrcina medvedasta je pa pri nas zato tako znana postala, ker je povzročila veliko nesrečo. Ko je kosmatinec hlačal po cesti blizu marofa, se je peljal mimo posestnik Rajh Filip iz Lešnice. Kobilica se je nenavadne prikazni ustrašila, zavila s ceste, voz se je nagnil in voznik je tako nesrečno padel v občestni jarek, da si je zlomil hrbtenico, ohromel na rokah in nogah in trpi velike bolečine v tukajšnji bolnici. Ni dosti upanja, da bi ozdravel. — Zadnjič so pripeljali od Sv. Lenarta v bolnico sedemletno deklico, ki jo je 15 letni fantalin telesno skvaril. Strašno! — In zopet od Sv. Marjete moža, ki ga je zet zabodel z nožem, tako da je nož še tičal v rani, ko je prišel zdravnik. — V bolnici se zdravita dva dečka, ki imata zlomljeni nogi. Eden pravi, da si je zlomil nogo ko je šel k Sv. Urbanu v Medžimurju na proščanje, drugi pa kar odkritosrečno pove, da je tresnil s črešnjo. Na vprašanje, ali bo še splezal na črešnjo, se odreže, da nikoli več. Ampak kdo bo potem črešnjo bral? — Naši biciklisti se hočejo odlikovati v divjosti. Pred tedni je eden teh tekmovalcev prevrnil ob belem dnevu na široki cesti uglednega moža, ki je moral iskati zdravniške pomoči v bolnici. — Neko jutro je začel goriti listnjak Ane Munda na Humu. Sosedje so požrtvovalno in vneto gasili in preprečili, da se ogenj ni razširil. Nekateri gasilci so se kar opekli ob ognju. Krive so najbrže te nesrečne cigarete, ki jih ljudje kar brezmiselno proč mečejo, ne da bi pomislili, da se lahko zgodi velika nesreča. — Naš občinski odbor je z malo večino prodal za 30 tisoč mastno grabo in stavbo, kolikor je je ostalo od požara, o katerem smo že poročali. Hišo so kmalu razkopal. O, nič ni lažjega, kot podirati. Toda zdi se, da bodo naši reveži, ki so prišli ob stanovanja, tudi čez zimo še ostali brez pravih bivališč.

Ormož. Rajh Filip, o katerem smo poročali, da je pri srečanju z medvedom padel z voza, je vsled dobljenih poškodb umrl.

Polenšk pri Ptuj. Procesija na praznik presvetega Rešnjega Telesa se je ob izvanredno lepi udeležbi župljanov vršila prav slovesno. Krasno ozaljšani, na primernih mestih postavljeni štirje oltarji in lepi mladi so vso slovesnost še bolj povzdignili. No, pa saj je bilo tudi med fanti in dekleti za to mnogo zanimanja in spretnosti, kar jim bodi v čast. Slovenski obred, ki smo ga letos prvič slišali, je vsem splošno ugajal in so vsi napjevom pazno sledili. — Že dalje časa pritisaka huda suša. Ljudem po bregovih primanjkuje vode, pašniki so osušeni, da kar rumenijo, zemlja in ljudje pričakujejo blagodejnega dežja. Vsak oblaček na nebu ljudje pogledujejo, želeč iz njega kaj dobrega. Že mnoga leta ni bilo tako krasnega časa za sušenje sena in človek bi mislil, da bodo vsi spoštljivo praznovali nedelje in praznike. A kaj vidimo? Mnogi take dni ne opustijo hlapčevskih del. Sušijo po travnikih, vežejo po goricah, vozijo težke s senom naložene voze in ne dajo miru ne sebi ne živini. Oskrunjajo Gospodove dneve kakor nalašč in izzivajo jezo božjo nad nas. Človek postane nevoljen, ko vidi tako delati ob nedeljah, ko je vendar skozi teden šest lepih, vročih in dolgih delavnih dni. Ali se človek ne nadela dovolj? Ko pa nam Bog pošlje razne nesreče pri živini, bolezen in vremenske nezgode, točo in hude nalive, mraz itd., pa nikdo ne prizna, da smo prekršili tretjo božjo zapoved s prepovedanim nedeljskim delom in da so takšne nesreče kazen božja. Proč z nedeljskim de-

lom! Nedelje in zapovedane praznike lepo posvečujemo in obrnimo v svoje dušno dobro.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 8. junija tega leta je umrla Marija Brumen, soproga že umrlega večletnega cerkvenega ključarja in kmetica v Biserjanah pri Sv. Juriju ob Ščavnici, od dobro znane Markove hiše. Po prerani smrti svojega moža Jurija Brumen, ki je bil obče znana in poštena osebnost, je prevzela kmetitvo in jo s svojimi otroci vzdrževala do svoje smrti. Rajna je bila v vsakem oziru poštena, blaga in dobra žena. Posebno je imela veliko usmiljenost do revežev in do vsakega, ki je posetil njeno hišo, bodisi od blizu in daleč. Njeni razni sorodniki in znanci, ki žive v tujini, so Markovo hišo, ko so dospeli v domači kraj, vedno radi obiskali. S svojim dobrim srcem si je pridobila mnogo prijateljev, kateri je tudi na njeni zadnji poti niso pozabili, marveč so jo spremljali do groba, kjer je našla svoje zadnje bivališče zraven groba svojega rajnega moža, kjer naj mirno počivata! Domačim in sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Vojna je marsikaj spremenila in tako imamo sedaj v marsičem drugačno življenje kakor je bilo pred vojno. Predvsem moramo opozoriti na nekaj, kar v povojnih letih tako zelo pogrešamo, zlasti še po naših prleških farah. In to so prleške primicije. Koliko primicij je bilo toč okrog pred vojno, ve povedati vsak, ki je bil rojen par desetletij pred svetovno vojno. In kako lušno je zmiraj bilo, kako domače, priprosto in vendar kako veličastno in sveto se je zmiraj taka slovesnost izvršila! Po vojni je postalo vse drugače. Primicije so postale redke, redke... Naše vasice so postale osamljene, so brez novomašnikov, brez novomašniškega blagoslova in brez primicij. Da je temu tako, je seveda vzrok dovolj; glavni vzrok pa je menda ta, da naši kmetje radi težkih gospodarskih razmer ne morejo pošiljati v šole svojih zdravih in nadarjenih sinov. Pa kljub vsemu temu naša jurjevska fara, ki je v srcu Prekije, vendarle tudi po vojni ni ostala popolnoma brez novomašnikov. Pred devetimi leti je bila namreč primicija v Slaptincih, kjer so v priprosti, nepremožni Kmetovčevi hiši vzgojili frančiškana-duhovnika p. Rupertta. Vsa slaptinska vas in povabljeni gostje in sorodniki so se zelo potrudili, da se je primicija izvršila na najslavesnejši način. Za tem je minilo devet let, ko je stopil prejšnji teden, v sredo na praznik Marijinega Obiskovanja prvič pred oltar Gospodov ameriški Slovenec frančiškan g. p. Jožef Čagran. Pred dvema leti je prišel ta novomašnik iz Amerike v Ljubljano, kjer naj bi končal bogoslovne študije in se dobro priučil slovenskega jezika. In letos se je to zgodilo. Obenem je izrazil željo, da bi na tihem opravil svojo prvo sveto mašo pri Sv. Juriju ob Ščavnici, kjer ima na Ženiku še svojo babico in teto ter druge sorodnike. Vsi so bili tega zelo veseli; zlasti še njegova babica, ki pa žal vsled starosti ni mogla iti v cerkev, zato jo je g. novomašnik prišel na dom obhajati. S solzami v očeh je potem pripovedovala, da je bil to za njo najlepši dan v življenju. Ne sme se pozabiti, da je drugi dan primicije zmiraj gostoljubni g. župnik povabil vse goste v svoj znani »Sovjak«, kjer je seveda tudi bilo lušno in veselo. G. novomašnika, ki je že odšel v Ameriko, kjer bo v Newyorku vpričo svojih starešv zapel 20. julija prvič na ameriških tleh sveto mašo, naj ljubi Bog blagoslavlja pri vsem njegovem delovanju med ameriški Slovenci!

Ljutomer. V Ljutomeru bo dne 13. julija tega leta čebelarški tečaj. Vodil ga bo gosp. Okorn, poročevalec za čebelarstvo pri banu v Ljubljani. Začetek takoj po osmi sveti maši v meščanski šoli. Vabljeni vsi čebelarji.

Tepanje pri Konjicah. Umrla je v visoki starosti blaga mati, skrbna in neumorno delavna gospodinja Marija Lamut. Dobro je umela in tudi vestno izpolnjevala svojo vzvi-

šeno in odgovornosti polno nalogo materinstva. Vzgojila je vse svoje otroke v dobrem, krščanskem duhu, eno hčerko tudi za redovniški stan. Počivaj sladko, blago srce, tam pri sveti Ani, kjer kraljuje tihota in mir. In tamkaj, tam gori nad zvezdami se zopet vidimo, takrat se boš zopet smehljaje pokazala svojim dragim in jih povedla tja, kjer je sama radost in veselje. Spavaj, ljuba mamica, sladko!

Kokarje pri Rečici v Savinjski dolini. Da ne bo kdo v zmoti in zaman hodil morda 13. julija na »lepo« nedeljo na Kokarje, se javlja vsem kokarskim romarjem, da se bo obhajala kokarska lepa nedelja dne 20. julija tega leta. In da ne bo vsako leto dvoma, prerakanja in prepira radi nje, se naznanja enkrat za vselej, da se bo obhajala vedno v nedeljo po Karmelski Materi božji (17. julija). Kadar pa pride nedelja ravno na Karmelski praznik, pa isto nedeljo.

Kostrivnica pri Slatini. Ni ga kraja, ki bi ne imel svojih posebnosti, in če smo Kostrivničani ponosni na lepoto svojih nižav in višav, je pač to samo po sebi umeven izraz ljubezni, s katero smo neločljivo vezani na domačo grudo. Docela drugačno lice pa dobi scena našega kraja, kadar sodijo o njem bližnji in daljnji ljubitelji prirode, zlasti letoviščarji iz Rogaške Slatine, ki ne morejo pohvaliti krasot Boča in njega solnčnih obronkov. V vedno večjem številu se vzpenjajo nanj občudovalci prirode božje, da se vsaj za hip oprostijo težkih skrbi vsakdanjega življenja, da se z njegovih divnih višav poklonijo zemlji prekrasni, da se oživijo in vračajo z dihom šumskega zraka. Globoko je doslej sanjal naš oče, a je dne 22. junija tega leta ponosno dvignil svojo glavo, ko sta Poljčanska in Slatinska podružnici S. P. D. izročili krasen stolp v blagoslovitev, Bogu in narodu v varstvo. Nepozaben nam ostane otvoritveni dan in na nas samih je sedaj, da se ob misli na bodočnost še bolj zavedamo bogastev ter krasot naše zemlje, da se sv. Miklavža z ljubeznijo še bolj oklenemo v čast in ponos naše župnije. Le tako bo zasiguran srečnejši razvoj naše občine kot žarišča tujskega prometa z geslom: »Oj Boč, ti moj dom, kako si krasan!«

Sv. Florjan pri Rogatcu. Po daljšem molčanju se oglasimo tudi mi s kratkim dopisom v našem glasilu. Po kratki mučni boleznii je umrl dne 15. maja tega leta g. Jožef Žerak, posestnik v Strumcu. Bil je dober gospodar, pravi krščanski mož, skrben oče svojim peterim otrokom ter vedno zvest pristaš krščanskih organizacij. — Dne 2. junija tega leta nas je obiskalo hudo neurje s točo, katere nam je uničila vse poljske pridelke in vinograde. Ljudstvo gleda s strahom v bodočnost. — Dne 25. junija tega leta okoli tričetrt na tri popoldne nas je zopet obiskalo neurje z groznim bliskanjem in treskom. Strela je udarila v gospodarsko poslopje že lansko leto pogorelega Antona Poharc ter je pogorelo do tal. Kam se naj sedaj obrne, ko na blaga in usmiljena srca, da mu nudijo potrebno pomoč.

Pilštanj. Na škapulirsko nedeljo, dne 13. julija tega leta se vrši pri nas blagoslovitev nove motorne brizgalne z naslednjim sporedom: 1. Ob 9. uri sprejem in pozdrav gostov na križišču cest v Starem trgu. 2. Skupen pohod vseh došlih društev z godbo na čelu do cerkve na Pilštanju. 3. Procesija, koje se udeležijo vsi uniformirani gasilci. Častna straža. 4. Sveta maša. Blagoslovitev motorke v prisotnosti vseh navzočih društev, koja obdajo motorke v obliki polkroga. 6. Nagovor. 7. Trikratni defile motoriki in dostojanstvo. 8. Razhod k obedu. 9. Ob četrt na tri skupna vaja vseh udeleženi društev na občinskem pašniku v Lesičnem. 10. Veselica v prid gasilnega društva z bogatim sporedom. Celotna prireditve je tako pestra, da pač ne bo nobenemu žal, koji se hode ta dan pomudil pri nas. — Tovariši gasilci in vsi prijatelji gasilstva, prijazno vabljeni.

Osramočen zasmehovalec. Pruski kralj Friderik je povabil nekoč med drugimi plemiči tudi francoskega modroslovca Volterja na obed. Ta je mnogo govoril o Bogu in o nebesih in rekel: »Jaz prodam svoj prostor v nebesih za pruski cekin!« — Pri obedu je bil tudi nek svetovalec, dober kristjan. Ko je slišal Volterja tako govoriti, je vstal in rekel: »Gospod, vi niste sedaj v Franciji, marveč na Pruskem, kjer imamo postavo, da mora vsak, kdor hoče kaj prodati, dokazati, da je njegova lastnina. Če mi dokažete, da imate v nebesih svoj prostor, dam vam zanj več kot cekin!« — In Volter je osramočen molčal.

Pozabljivi sluga. Neki gospod je imel zelo pozabljivega slugo. Nekoč je priredil veliko pojedino. Mnogo gostov se je zbralo pri njem. Ko pojedjo juho, prične gospodar klicati svojega slugo Miškeca. Ko je Miško prišel, mu zapove, naj prinese v sobo lestvico. — »Za božjo voljo, gospod,« se začudi Miško, »čemu vam bode v sobi lestvica?« — Gospod (strogo): »Prinesi v sobo lestvico, kakor sem ti ukazal, ali pa takoj iz službe!« — Miškec odide, čudeč se, čemu bo gospodu lestvica v sobi. Tudi gostom se je zdel čuden ta nenavadni ukaz. Sluga privleče lestvico v sobo. »Prisloni lestvo k peči!« ukaže gospod. Miškec uboga. »Sedaj pa po lestvi na peč!« zapoveduje gospod s strogim glasom dalje. — »Prosim, gospod,

ne imejte me za bedaka,« se izgovarja Miškec. — »Na peč, ali iz službe,« vpije gospod. Ko zleze Miškec na peč, reče gospod: »Sedaj pa pogledaj na mizo, kaj ondi manjka?« — »Aha, soli, soli,« se spomni Miškec in steče v kuhinjo po sol. Družba se je smejala na ves glas, a Miškec ni potem nikoli več pozabil dati solenke na mizo, kadar jo je pogrinjajal.

Kaj bom ž njim. Mož: »Ljuba žena, da ti napravim malo veselje, sem ti

kupil srečko dunajske policijske loterije; glej, da kaj zadeneš!« — Žena: »Ježeš, Ježeš — če zadenem policaja, kaj bomo ž njim?«

Bahati posestnik in duhovnik sta se sešla v neki družbi. Posestnik je hotel delati dovtype in rekel: »Če bi jaz imel neumnega sina, bi hotel, da postane župnik.« — »Kako so le mišljenja različna!« odvrne duhovnik. »Rajni vaš gospod oče je mislil čisto drugače.«

V malih oznanilih stane vsaka beseda Din 1:20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko pošljejo v znamkah.

Mala oznanila

Mali oglasi se objavljajo samo ako se **PLAČAJO NAPREJ!**

Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor. Upravništvo.

Za žive slike išče zastopnike povsod Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega ulica 17. Za odgovor pošljite 2 Din v znamkah. 779

Strojno in cilindri olje, bencin za mlatilnice dobite najugodnejše v trgovini **F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.** Nakup jajc, masla in suhih gob. 839

Stojalo z dvojnimi valerjami, premer 20 cm, dolgi 36 cm, par mlinskih kamnov, majhno čistilnico za zdrob, vse malo rabljeno, prodaja Mihael Perko, mlinar, Zg. Voličina, p. Sv. Lenart v Slov. goricah. 831

Sprejem vajenca za krojaško obrt. Valentin Gumzej, krojač, Laporje. 832

Trgovski vajenec s trirazredno meščansko šolo iz poštene hiše se sprejme takoj. Naslov v upravi lista. 836

Sprejem učenca v trgovino z mešanim blagom. Juršič Andrej, trgovina, Makole. 837

Učenec v trgovino z mešanim blagom na deželi s primerno šolsko izobrazbo pri popolni oskrbi se sprejme. Ponudbe pod U 160 na upravo tega lista. 838

Hlapca z dežele, vajenega konjem sprejme Šepec, Maribor, Grajski trg 2. 840

Posestivo ca 10 oralov prodaja Ivan Jevšenak, Vosek 8, Sv. Marjeta ob Pesnici. 819

USTANOVLJENA LETA 1851

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točno.

Celje
v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
še lastna glavica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—

Maribor
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223

Ako me jezijo

solnčne pege,

tedaj enostavno vzame **Fellerjevo Elsa-Creme-pomado**, ter si z njo na tanko jutraj in zvečer namaže obraz. Pege izginejo, in z njimi tudi vse ostale napake, a obraz ostane čist in voljan. Za lase pa vzamem samo močno Elsa-pomado za rast las.

Postopajte tudi Vi tako — pomagalo bode tudi Vam!

Po pošti 2 lonca ene, ali po en lonec vsake Elsa-pomade stane 40 Din franko, če se denar vposlje naprej; po povzetju 50 Din. Dobiva se povsod! Kjer ne, naročite naravnost pri:

UGEEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elsaltrg 341

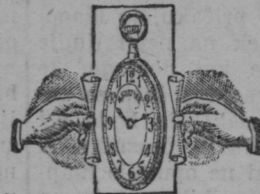
Potne kovčke

in torbe v veliki izbiri od navadne do najfinjše vrste. Kovčki za avto in kolekcijo vzorcev po naročilu. 790

I. KRAVOS
Maribor, Aleksandrova 13

Izurjen in pošten viničar s tremi delovnimi močmi in — če mogoče — lastnimi kravami se išče za mesec november. — Limbuš št. 33. 825

Pridnega fanta h kobju in za delo na posestvu sprejemem. Plača mesečno 250 Din. Pismene ponudbe na T. Kramer, Sv. Marjeta ob Pesnici. 830

Ta ura

je mojstersko delo

je dosedaj rekel vsakdo, ki si je nabavil pravo „IKO“ ali „OMIKO“ uro iz tovarne ur v Švici pri že 32 let svetovno znani solidni strokovni urarski tvrdki H. SUTTNER. Taka ura je **ura za celo življenje!**

Prave švicarske 44 Din dalje, ure za dame in gospode, žepne ure že od 44 Din dalje, zapestne ure, verižice, prstane, uhane, okrasne predmete in darove iz zlata, srebra i. t. d. najdete v ogromni izbiri v novi veliki ilustrirani domači knjigi, ka- **brezplačno dobite** ako jo tero tudi Vi z dopisnico zahtevate od svetovne razpošiljalne tvrdke ur

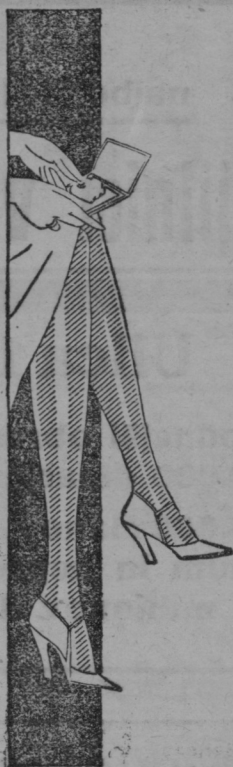
H. SUTTNER, LJUBLJANA ŠTEV. 992.

Dobre
nogavice
samo pri

L.

P
U
T
A
N

Celje

884

Najcenejše in najboljše

kupite barve, lake, firneže, terpentin,
karbolineum, maže za kolesa, **olje**
za stroje in mast, bencin

791 i. t. d. pri i. t. d.

BRANKO SUČEVIČ, Maribor

Telefon št. 2153 Slovenska ulica 8 Telefon št. 2153

1000 Dⁱⁿ plačam

ako Vaših kurjih oces, bradavic, trde kože, otiščancev
itd. ne odstranite v treh dneh z Radio Balzomom, brez
bolečin. — Hvala Vam za Vaš Balzam, s katerim sem
odstranil vrlo stare kurje oči. Spoštovanjem: Mihael
Zevnik, župnik, Begunje, pošta Lesce, Bled. Rešite se
tudi Vi teh nadlog! Vsaki lonček ima garancijo! Lon-
ček za 10 Din (predplačilo) ali 18 Din na povzetje pošlje

812

R. ČOTIČ, Ljubljana VII, Kamniška 10. a

Kravji hlapec, več v-
nogradnega dela se
sprejme takoj. Krčevi-
na, Badlova ulica 16.
829

Mesarski voz in plato-
voz proda po ceni Fer-
do Ussar — Maribor,
Glavni trg 1. 827

Vajenca sprejme ta-
koj Ferdo Ussar, trgo-
vina z mešanim bla-
gom, Maribor, Glavni
trg 1. 826

V prodaji leži Vaša bodočnost! Ako se čutite
sposobnega, doseči visok promet naših prvo-
vrstnih predmetov, Vam nudimo tem potom
naše zastopstvo ter Vam jamčimo za boljši
zaslužek kot v kateremkoli drugem pokli-
cu. Pišite nam in priložite zamko za od-
govor. Tehna družba, Ljubljana, Mestni
trg 25/I. 788

Pljučal Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik,
pljučni zavod (Privat-Lungenheilanstalt)
Sečovo, železniška postaja Rogaška Slatina.
813

Krojaškega vajenca sprejme takoj Niko Fur-
man, krojač, Studenci pri Mariboru, Kralja
Petra cesta 24. 809

Za sredstvo za pokončavanje ščurkov, miši
in podgan išče zastopnike povsod Josip
Lindič, Ljubljana, Komenskega ulica 17. Za
odgovor pošljite 2 Din v znamkah. 770

Vajenca sprejme Anton Poljanec, čevljar,
Hotinja vas št. 8 — Slivnica pri Mariboru.
798

Prava pot

ki vodi do
zdravih živcev!

Bolni, onemogli živeci
zagrane življenje, po-
vzročajo mnogo trp-
ljenja kot bodeče in
trgajoče bolečine,
omotico, bojazen, šu-
menje v ušesih, mo-
tenje prebave, ne-
spanje, nedelavnost
in druge neprijetne
pojave. Moja izšla
poučna razprava ka-
že Vam pravo pot,
kako se **osvobo-**
dite vseh teh
bolezni. V isti
opisani so vzroki, po-
stanka in zdravljenje
živčnih bolezni po
dolgotrajni izkušnji.

To knjigo zdrav-
ljenja pošljemo vsa-
komur popolnoma
brezplačno
ako piše na spodnji
naslov.

835

Tisoče zahvalnic potrjuje edini postoječi uspeh neumornega vest-
nega preizkuševalnega dela za dobrobit bolnega človeštva. Kdor pripa-
da tej veliki četi živčno bolnih in kdor na teh mnogobrojnih pojavih
boluje, si mora nabaviti knjižico mojega lečenja!

Prepričajte se sami,

da Vam ne obljubljam nič neresničnega, kajti v prihodnjih dveh tednih
pošljem vsakomur, ki mi piše, popolnoma zastonj in franko to poučno
razpravo. Dopisnico je poslati na:

ERNST PASTERNAK, BERLIN, S. O. Michaelkirchplatz Nr. 13., Abt. 324.

Ure,
zlatnina,
očala.

Budilke po Din 50⁻

Zajamčeno prvovrstne izdelke
kupite samo pri urarju
M. Ilger-jevem Sinu

Maribor, Gosposka ulica 15
Popravila hitro, dobro in poceni!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novoizgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v
tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

198

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.
 Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

1

Predno si nabavite poletno blago obiščite

TRGOVSKI DOM

V MARIBORU

Največja modna trgovina v Sloveniji, meri 98 1/2 mtr z 36 velikimi izlozhami. Velikanska izbira vsakovrstnega blaga nudi čudovito nizke cene. V konfekciji plašč od 300 Din naprej kakor tudi vse blago ceneje kot drugod.

Modne knjige zastoj.

728

Modne knjige zastoj.

Stekleno blago in porcelanasto posodo, okvirje za slike, razne kipe i. t. d. kupite najboljše pri stari

Celjski steklarni

M. Rauch, Celje, Prešernova ulica št. 4.

Brušena in navadna ogledala po tovarniških cenah. Prevzema steklarska dela pri novih stavbah. 594

Izjava.

Obžalujem žaljive besede katere sem govorila napram Antoniji Krebs, ter se ji zahvaljujem da je odstopila od tožbe. Maribor, 2. julija 1930.

Zorman Elizabeta.
824

Pohištvo — Preproge

posteljina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina itd. najboljše in najceneje pri

Karlu Preis

817

Brezplačni ceniki! MARIBOR, Gosposka ulica 20

TRI PREDNOSTI

- I. Ogromna izbira.
- II. Izborna kvaliteta.
- III. Nizke cene in plačilne olajšave.

Blago za moške obleke in spomladanske plašče. - Blago za damske kostime, plašče in obleke. - Cefiri, oksfordi in poplini za moške srajce. - Crepe-de-chine, crepe-saten, crepe-georgette, crepe-marochine. - Bemberg- in umetna svila v modernih barvah in desenh. Vsakovrstno platno za perilo stalno v veliki izbiri.

656

L.

ORNIK, MARIBOR
KOROSKA CESTA STEV. 9

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesinikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192